

December 1, 1967

Thô:t Phâ:pâ: by Phanasit Company:

Today the Phanasit Company sponsored a thô:t phâ:pâ: ceremony at Wát Cantham:wâ:t (Wát Mandalay)--a Burmese wát. Although tho:ŋ 'o:n (~~၇၀၃၀၀၇၀~~), the manager of the company, had already presented a Kathin at this wát, at Wát Co:ŋ Sũ:ŋ, and Wát Co:ŋ Kham, this event was being sponsored by the company as a whole (at tho:ŋ 'A:n instigation). The purpose is to raise money to complete the bldg. of the new wihã:n.

All of the employees were asked to contribute. Yesterday I saw the process of collecting contributions at the tobacco station. Čit mentioned to a subordinate that the collecting and 'accounting' must be done. Actually, the tobacco workers and workmen on the buildings contributed very little--a total of 870 (82-3 per head) from everyone except the officials. Čit siad "it won't ƛ reach 8200" from this station and the southern station (in B. Phâ:phâ:). But everyone gave something.

Tho:ŋ 'o:n says that the Karen employees have been particularly generous in donations. Some Karens have given 100-200 8 and totally for all 300+ Karen employees and for other Karens who work as contract labor of elephants the sum arrived approaches 3-6000 8. The Headman of B. Mâ: Hã:n who contracts elephant work with the company and his brother, a rich town Karen who is the father of the wife of Na:i Wichlan (see below), each gave 8500 "because they like to make merit." To said that even the "Protestants" (ie. Baptists) from Mâ: Tia village who work for the company gave several hundred baht. In the evening, several town groups joined in giving to the event. [2/12/67--Čit says that the

December 1, 1967

2

total donations may reach B10,000.]

At about 11:00 various groups of people collected at the Phanasit Company to prepare things for the evening ceremony. Male employees were making food in huge cauldrons owned by the company and were also making the frame of the 'money tree.' Women were on the 2nd floor of the company bldg. making paper decorations and the 'branches' of the money tree. I noted that a number of these women were not wives of Phanasit employees. To said that these were women who belong to the congregation of Wat Mandalay and/or "like to make merit."

At noon, a meal was served to those working (men and women) and to a group of Karen employees who had arrived to bring their donations. In the evening, another meal was served to employees (Karen and non-Karens) who came to participate.

Actually, there were only about 8-10 Karens present in the evening. They included the HM of M̂: Hă:n and from M̂: Hă:n or a neighboring village. They seemed to be elders of a sort. Two or three carried silver phan with khŕŭaŋ bu:cha: and bottles of water for the truat ná:m ceremony.

At the Phanasit Company during the evening, the Burmese orchestra played and several men danced in the 'Burmese' style. Čit said that all of the dancers as well as a number of orchestra members were X Mon.

There were a few high-status guests--the new head of the area forestry division x(ŕhŕaŋ 6407) who had just arrived a week ago and his wife, , and at the wat, the manager of the Government Savings Bank and his wife.

December 1, 1967

3

At about 8:30-9:00 a procession arrived from co:m cê:ŋ with another 'money tree.' Then about 9:30, the procession began from the Phanasit Company. It went down M.S. Road about 1/2 of the way to our house, turned down a side street and returned on Lê:ŋ Phanit Rd. Then it picked up two smaller processions, also with 'money trees' which were composed of townspeople. The whole procession went up Lê:ŋ Phanit to Wai Sŷksă: Rd where it turned left. IT turned left again off of Wai Sŷksă: back onto M.S. Rd. Then it proceeded directly to the Wat.

The actual ceremony was brief--no more than 15-20 min. Only one monk was present, the Burmese abbot's. Several members of the congregation (all male), including several Karens, went up on the platform behind the monk where the altar was and lit candles in front of it. Also, a number of the congregation, again including several Karens, gave their water to the monks for the trûat ná:m instead of pouring it themselves. The water was poured into a single glass which the monk poured during the chant. The whole service was in the Burmese style.

I noted that To and several of the Karens seemed to know the Burmese style of chanting.

At the wát we met an old woman who says her father was Mon and her mother khonmyang. She speaks kammŷaŋ, Thai, Mon, and Burmese. When asked by the other women present how she learned Burmese, she said that before the ~~the~~ war most traders used to come from a Burma rather than from the Thai side and one picked up Burmese in the market. [Thus, suggesting that once Burmese was the trader lang. in M.S.]

December 1, 1967

4

Interview with Tho:ng 'Q:n, Manager of Phanasit

A Jane and I had a long talk of T.O, the manager of the Phanasit Company. From him I gained considerable idea of the personalities involved in the commercial life of M.A.

The presence of the HM of Mâ: Hă:n, who was said by women present to be the wife of Nai Wichian, the owner of the O:mma:ri: Store, led me to discover the following, presented schematically.

1. Kê: wa:n or Wog [Sî:wichai] (๒๓๑๖ or ๒๓๑๗ [ศรีวิชัย])--headman (๒๓๑๖) of B. Mâ: Hă:n. [The first spelling of the name comes from the list of village headmen in the District office.] He is a S'kaw Karen whose name used to be Tana. (?sp.). He is a very wealthy man, owner of many lowland rice fields and of elephants who are contracted to the Phanasit Company. He has the reputation for being a very devoted Buddhist.
2. Sawa: (Karen name, sp.?)--very wealthy town Karen who has a store across from the company. Started with elephants as basic capital. Was very Thai-ized. Also has reputation as devoted Buddhist. Currently unwell because he was in an auto accident.
3. Name? - Shan wife of Sawa:
4. Name?--Da of 2 and 3--now runs Omma:ri shop. Does not speak Karen--

December 1, 1967

5

"is khonmyan."

5. Name? - Hainanese Chinese
6. Name? - Shan [note not Lua' as originally thought]
7. Wichian 'o:mmá:ri: (วิเชียร อดิชาติ) - owner of shop and other enterprises--visited Hainan when boy--"understands Chinese but doesn't speak it."

I also asked TO about 'mines' (เหมืองแร่) in M.S. He says that there are 6`owned by the following people:

1. Sombát (the owner of the hotel) - owns 2 and has requested to open another one but has not yet done so. - Toochin Chinese.
2. Wichian - owns 1. (see above)
3. Thian (man who recently died) - owned 1. Hainanese Chinese. Not a local person. Orig. a govt. civil servant, but had much money and opened mine. Wife and younger broghter now managing mine.
4. Thian Ying ke:ŋ (นายเที่ยงชิง กิ่ง) - owns one. Hq: Chinese.
5. Phanasit Company owns one.

Most ~~XXXXX~~ ore is brought out by boats. No roads into the mines.

TO's own family is "Burmese" by his identification, (Sarga says that father was half-Burmese, half-Mon and Father was Burmese). However, he speaks very little Burmese, but does speak Thai and NT fluently.

December 2, 1967

Thô:t Phâ:pa: at Wat Kittiwong

Today was the thô:t phâ:pà: by the group from Bangkok. Jane and I went to the welcoming ceremonies at the wát. The group arrived about 3:30--they were welcomed by So: music and tó:n lap and fó:n kám hô: khon dancing. The speeches were _____ and the gifts brought into the să:la: Thai.

At both the Welcoming Ceremony and evening affairs, few elite types were present because of competing demands. The Amphoe sponsored a football game (locals vs. group from CM) in the afternoon and dance music (Regional Govt. Savings Bank Orchestra) in the evening in order to raise money for an X-ray machine at the health station. As the tickets to these events were expensive (฿ 50 for both), only those who could afford it went.

In the evening there were movies, more dancing by the 'Salawin Butterfly,' music by the Burmese orchestra, and music by the group from Bkk. Although I didn't stay for the whole affair, Sangs said that the presentation had not taken place by midnight.

วันที่ ๒ - ๕ ธันวาคม ๒๕๑๐

เนื่องด้วย "กลุ่มศิลปพัฒนา" ร่วมกับ "คณะนักเรียนสุภาวรักษ์" กรุงเทพฯ จำนวน ๖๐ คนเศษ จะได้นำปลาสามคี่มาทอด ณ วัดกิตติวงศ์ และวัดยายอา อำเภอมะเสเรียง ระหว่างวันที่ ๒ - ๕ ธันวาคม ๒๕๑๐ ทางวัดได้เตรียมการต้อนรับอำนวยความสะดวกให้ดังนี้ -

ก. สถานที่พัก

วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๑๐ จัดที่พัก ณ ศาลาวัดกิตติวงศ์

วันที่ ๓ - ๔ ธันวาคม ๒๕๑๐ จัดที่พัก ณ โรงเรียนบ้านยายอา หมู่บ้านยายอา

ข. พิธีต้อนรับและทอดยายอา

วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๑๐ เป็นวันที่คณะปลาเดินทางมาถึงมะเสเรียง เวลาประมาณ ๑๕.๐๐ น. จัดพิธีต้อนรับ ณ ลานวัดกิตติวงศ์ เมื่อขบวนรถปลามาถึงแล้ว เจ้าคณะอำเภอมะเสเรียง ประธานฝ่ายต้อนรับกล่าวต้อนรับแสดงความยินดี ประธานคณะปลากล่าวตอบ แล้วนำองค์ปลาที่ตั้งไว้ ศาลาไทย แล้วมีการพ้อนเล็ม พ้อนกำเขือก เวลา ๑๗.๐๐ น. จัดเลี้ยงอาหารแก่คณะปลากรุงเทพฯ ณ ศาลาวัดกิตติวงศ์ กลางคืนมีฉายภาพยนตร์แสดงดนตรีของคณะปลากรุงเทพฯ พ้อนกำเขือก ของศรีทวิชานแม่ลาน้อย เวลา ๒๒.๐๐ น. ทำพิธีทอดยายอา

วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๑๐ เวลา ๐๗.๐๐ น. จัดเลี้ยงอาหารเช้าแก่คณะปลากรุงเทพฯ แล้วคณะปลาเดินทางโดยรถยนต์ไปยังวัดยายอา ที่หมู่บ้านยายอาพิธีต้อนรับดังนี้ -

วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๑๐ เวลา ๐๘.๐๐ น. กรรมการต้อนรับ ศรีทวิชานประจักษ์ ช่างพ้อน สองกลอง เครื่องโหมทวน นางนุก ไปพร้อมกันที่ลานแพะ ซึ่งใช้เป็นสถานที่ต้อนรับ เมื่อขบวนรถคณะปลาเดินทางมาถึง ประธานฝ่ายต้อนรับกล่าวต้อนรับแสดงความยินดี ประธานคณะปลากล่าวตอบ แล้วนำปลาเข้าขบวนแห่ไปยังวัดยายอา กลางคืนมีการแสดงดนตรีของคณะปลากรุงเทพฯ ฉายภาพหนังและภาพยนตร์เรื่อง พ้อนนางนุก จุกคอกไม้เพลิง เวลา ๑๒.๐๐ น. จัดเลี้ยงอาหารแก่คณะปลากรุงเทพฯ โรงเรียนบ้านยายอา

วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๑๐ คณะปลากรุงเทพฯ จัดอาหารเช้า - เพล ถวายพระภิกษุสามเณรวัดยายอา และแจกเสื้อผ้า สิ่งของแก่ชาวบ้านยายอาที่ยากจน ปล่อยโคมลอย กลางคืนฉายภาพยนตร์ เรื่อง การแสดงดนตรี จุกคอกไม้เพลิง เวลา ๒๐.๐๐ น. ทำพิธีทอดยายอาสามคี่

วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๑๐ เลี้ยงอาหารเช้าแก่คณะปลากรุงเทพฯ และแจกข้าวเหนียว เวลา ๐๘.๐๐ น. คณะปลากรุงเทพฯ เดินทางกลับเขาเชียงใหม่

จึงขอเชิญชวนชาวพุทธอำเภอมะเสเรียง ให้การต้อนรับและร่วมทำบุญทอดยายอาสามคี่ ครั้งนี้ ร่วมกับ "กลุ่มศิลปพัฒนา" และ "คณะนักเรียนสุภาวรักษ์" กรุงเทพฯ โดยทั่วกัน.

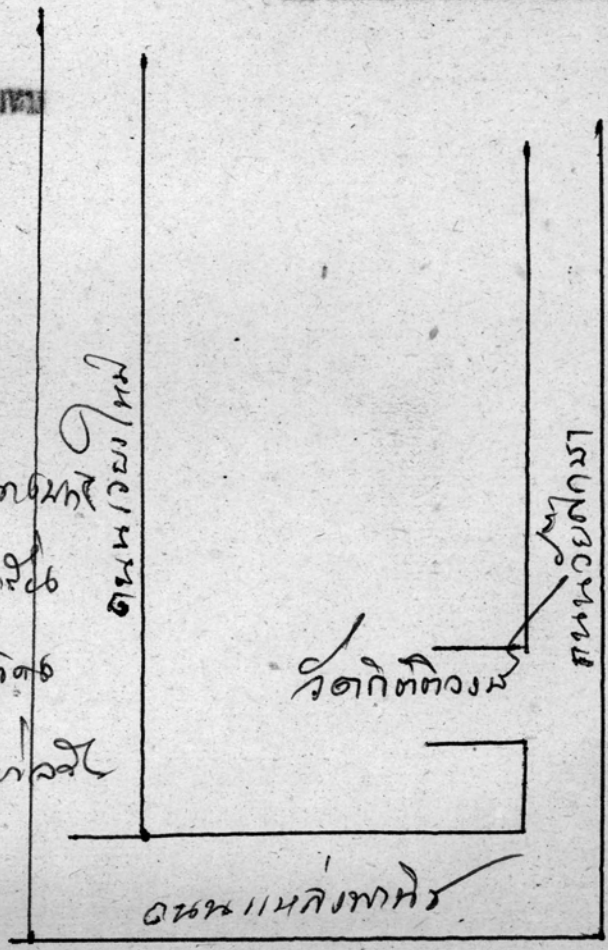
เจ้าคณะอำเภอมะเสเรียง

เจ้าอาวาสวัดยายอา.

เขาสัตว์เมืองแม่ละเรียง

- 11 กุดองโขงของ
- 10 ทนตรีอา
- 9 ขวานใหญ่ขานขี้สาก
- 8 ราชรถหิน
- 7 ขอนใบ
- 6 ~~เขาสัตว์เมือง~~ มอญ
- 5 ~~เขาสัตว์เมือง~~ มอญ
- 4 ~~เขาสัตว์เมือง~~ มอญ
- 3 ~~เขาสัตว์เมือง~~ มอญ
- 2 ขอนใบ
- 1 ไร่สวน

ที่ตั้งขบวนที่บริเวณหน้าโรงเรียนบ้านจอมแจ้ง
 แถวหลังขบวนสวนสาธารณะ

December 4, 1967

Missionaries

I noticed a farang moving into a house next to the telegraph station on M.S. Road. Later I had a chance to ask the Coats about him. Apparently, he is Mr. Hudsboth, currently of Ho:t. Pat Coats said that they were moving over here because (1) they hadn't had much success evangelizing in Ho:t (they have been there for 10 years) and (2) because there were now more P'wo Karen (with whom the Hudsboth's work) on this side of the mountains.

There is now quite a complement of missionaries here: (1) Baptists working with S'kaw Karen and running the hospital include the Coats, a single woman doctor, and a single woman nurse; (2) the New Tribes Mission working with the Lua' include the Shlaters and are single woman nurse living in M.S. and single men living in Ho:g lo:i; (3) the Overseas Missionary Fellowship working with P'wo Karen includes the Hudsboth's; and (4) the Catholics working with the S'kaw Karen include Father Milko. We have also heard from Larry Judd and from the Coats that the Church of Christ in Thailand (Presbyterian will be stationing a missionary family here beginning in March/April.

December 5, 1967

King's Birthday Celebrations

Today was the King's (official) birthday and the officials in town, plus a few others, met at the District Assembly Hall to hold a celebration in honor of the King. On a platform were nine (I believe) monks (no novices). Senior monk was the monk from Wát Si:bunryaṅ (the Čáo Kháná' Čangwát having gone to Bangkok) and next to him was the abbot of Wát Sithi Mongkhon. Also represented were Wáts Čhaiyálâ:p, Kittiwong, and Ommára:wât (plus several monks I did not know). On the floor of the hall were arm chairs (front two), hard back chairs, and benches. Women (almost exclusively, if not entirely school teachers) sat on the right (as one faced the stage) and men on the left. A few officials (those who could afford it) were dressed in formal uniform (white jacket, black trousers) while the rest of male officials were in the usual khaki and military uniforms and the women primarily, but not completely, in navy blue skirts and white blouses (the "uniform" of the teacher). Intermingled among the officials were several men (no more than half a dozen) in suits. These included Nai Than, the lawyer, a father of a teacher (who is, according to Mark, aiming for the Provincial Assembly), and several others I didn't know. In the front row were the Nai Amphoe, the Nai amphoe (chief), the deputy Public Prosecutor, the Chief judge, the chief forestry officer, the first judge, and the Public Prosecutor. Conspicuously absent were the chief of police and such town notables as Wichian, Tho:ṅ'q:n, and Sombát. Students in uniform stood outside the back entrance.

December 5, 1967

2

The ceremony: The Nai Ampho: first lit the candles on the to'mù: (which were placed next to a picture of the King) on the stage. Then an official whom I didn't know came forward and requested the precepts. Everyone stood in wâi position and received the five precepts, from the chief monk. Then the monks chanted a very long chant (which changed pace during one part). [I noted, incidently, that the monk from Wât 'Ommâra:wâ:t was able to chant this whole ceremony which was in Thai style.] During the chanting the chief monk first lit a three candle candelabra (what he did with it, I couldn't see) and then a sacred thread was first attached to the picture of the king and then ~~XXXXXX~~ along from monk to monk. Before the chanting was finished, the sacred thread was passed back, being rolled up as it was passed, to the head monk.

After the chanting was finished, during which the audience had sat, for the most part in the wâi position [exception: a Muslim teacher, one other official in the front area, and all of the junior officials], the monks retired backstage where they were fed a noon meal by a few very high officials. When they had finished eating, the monks resumed their position. Then the Nai Amphoe gave a speech which he read from a sheet of paper. This finished, the national anthem was played on a tape recorder simultaneously with another chant by the monks. At the start of the national anthem, the audience stood up and at its finish, they all shouted chaiyô: three times, raising their right arms each time. Then 9 people, including Mark Anderson, presented gifts to the monks. This finished the monks chanted trúst ná:m (with only the

December 5, 1967

3

Nai Amphoe pouring water) and hâi phon.

Mark Anderson, with whom we sat, said the ceremony was much less impressive than last year when many more people showed up and some officials even wore ceremonial swords.

After the ceremony was over, about 20 to two dozen of the most senior officials adjourned to the house of the Public Prosecutor. There they had their pictures taken by myself and the daughter of the P.P. After which, they relaxed and ate an informal "sukiyaki" lunch with beer, and whiskey (several people were very drunk). The Nai Amphoe, however, did not stay, claiming he had business at Mâ: La: Lũa. During the course of this stay, a young local girl, whom I think to be a local prostitute, joined the group. A couple of men played up to her, even putting their arms about her.

During the event, I had a chance to talk with several officials. The new Public Prosecutor who has been here three months, was transferred from Buriram. He is a native of Amphoe: Se:la:phun, C. Roi-et. The new ~~R~~ Dòlât Amphoe: Tho: is a commander in the Navy. According to Mark he was once ~~XXXXX~~ liason between the Thai and American marines. He was most recently in Roi-et where he had been posted in 2506 and knows Mr. Charo:n who had been Pàlât Amphoe: tho: in M when he lived there. He has been here 6 months (same as the Nai Amphoe:).

The new Chief of the Border Police (whose 3 stars Mark says indicates a Captain) was transferred here about a month ago from Chiangmai. He says that he is head of the police for all Mâ: Hô:ñ Sõ:n province.

December 5, 1967

4

Finally, the lawyer says that although he won't run for the Prov. Assembly, he plans to run for the National Assembly.

Thô:t Phâ:pâ: at Wát Sĭ:bunryaṅ

This morning we received an invitation to attend a thô:t phâ:pâ: ceremony at Wát Sĭ:bunryaṅ. It read as follows (typewritten):

"Owing to the fact that I will be making merit by Thô:t phâ:pâ: at Wát Sĭ:bunryaṅ in order to find capital for building a Wát water tank, I would like to invite you to join in making merit on the following day at these times:

5th December 1967 6 p.m. decoration [of the phâ:pâ: offering]
at home 10 pm. take [the offering] to present at Wát Sĭ:bunryaṅ.

(Signed) Police Sergeant Maj. Bunphôp

Wanô:i Sponsor

We gave B10 donation but didn't attend.

Visit to Mō: Thāvō:ni Garden

In the evening Ōit took Jane and me to Mō: Thāvō:ni 'garden' where we were given a tour and then 'refreshments' in a lovely little cottage on the edge of the rice fields. During the course of the conversation I learned that Nitiyai, the "Miss Mō: Sariang," who represented both the district and province in the "Miss Thailand" contest is a Moslim. Her mother, according to Mō: Thāvō:ni's wife is Hō: Chinese and her father Indian. They are separated or divorced.

December 5, 1967

5

I also learned that some of the rice fields in the town are owned by absentee landlords who rent the land out.

Samā:n

Jane learned from Samā:n, my assistant, that he had relatives in M̄: H̄:ŋ S̄:n. Two are prison guards () and one is a teacher. Samā:n himself has spent several months in MHS when he went there to take the exam for being a policeman (he failed).

นิตยสารสตรีวิทยา วิทยาสถาบันพระปกเกล้า พระครูอนุศาสน์บุญญาทร

เจ้าคณะตำบลแม่สะเรียง เขต 1

วัดศรีบุญเรือง

อำเภอแม่สะเรียง

ด้วยพระครูปลัดค่าน้อย อัครกัญญาญ์ เจ้าอาวาสวัดศรีบุญเรือง เจ้าคณะตำบลเขต 1 ซึ่งเป็นพระเถระผู้ใหญ่องค์หนึ่งในอำเภอแม่สะเรียง ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์พิเศษเป็นพระครูสัญญาบัตรที่ "พระครูอนุศาสน์ - บุญญาทร" ในวันเฉลิมพระชนมพรรษา ที่ 5 ธันวาคม 2510 นับว่าเป็นเกียรติและศิริมงคลแกวงการคณะสงฆ์และศรัทธาประชาชนในอำเภอแม่สะเรียงทั่วไป ดังนั้นทางคณะสงฆ์ร่วมด้วยข้าราชการฝ่ายบ้านเมืองและกรรมการบริหารวัดศรีบุญเรืองตลอดถึงคณะศึกษานิเทศน์ในพระคุณท่าน จึงใคร่ร่วมกันจัดงานฉลองสัญญาบัตรพิเศษขึ้น ตามหมายกำหนดการดังนี้

วันที่ 22 ธันวาคม 2510

เวลา 16.00 น. ตั้งชบวนแห่สัญญาบัตรพิเศษที่วัดศรีบุญเรือง แล้วเคลื่อนชบวนแห่ไปตามถนนสายต่างๆ แล้วนำกลับมากังฉลองสมโภช ณ วัดศรีบุญเรือง 1 คืน

เวลา 19.30 น. พระสงฆ์ 9 รูป เจริญพระพุทธมนต์

เวลา 20.00 น. มีการแสดงพระธรรมเทศนา 1 กัณฑ์ แสดงโดยพระธรรมโมลี เจ้าคณะภาค 7 วัดพระธาตุทิวธงชัย จังหวัดลำพูน

เวลา 21.00 น. ฉายภาพยนตร์เรื่อง และการแสดงดนตรีบนเวที

วันที่ 23 ธันวาคม 2510

เวลา 10.00 น. เริ่มพิธี นายอำเภอแม่สะเรียงอ่านสัญญาบัตร พระสงฆ์สวดชัยมงคลคาถา ถวายของขวัญแด่พระครูประศาสน์บุญญาทร แล้วถวายภัตตาหารเพลแด่พระสงฆ์ ถวายเครื่องไทยทาน พระสงฆ์อนุโมทนา เป็นเสร็จพิธี.

จึงขอเชิญชวนท่านสาธุชนชาวอำเภอแม่สะเรียงทั้งหลายไปร่วมแคววมุทิตาจิตในการฉลองสัญญาบัตรพิเศษของพระครูอนุศาสน์บุญญาทรในครั้งนี้ ตามหมายกำหนดการดังกล่าวโดยทั่วกัน.

คณะสงฆ์แม่สะเรียง
นายอำเภอแม่สะเรียง
กรรมการและศรัทธา วัดศรีบุญเรือง
คณะศึกษานิเทศน์ทุกแห่ง

Signature - mainly women in the

Charles F. Keyes Field Notebooks, Thailand
Original scanned version of typed notes

Written December, 1967
Page 16 of 76

วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๑๐ เวลา ๑๘.๐๐ น. แยกจากบ้าน เวลา ๑๐.๐๐ น. นำไป
ทอด ณ วัดศรีบุญเรือง

จ.ส.ต.บุญพบ วงคน้อย เจ้าภาพ

December 6, 1967

A Thai-Red Karen

This afternoon we were visited by a young man, whose family background is S'kaw Karen, who wanted to know if I was interested in hiring him as an assistant. He had worked for Dave Marlowe for a while and heard from Sãmǎ:n that I wanted an assistant who could speak Karen. His name is Cha:tri Khǎnkê:o (ชาตรี ขันกิ่ง) and lives two doors down from the Christian hospital. His family is Christian.

He says that his father is a clerk in the Court. He has 6 brothers and sisters, 1 of whom is a midwife, another an Interior clerk (in the district office?), and the others still students. He himself studied too, but did not complete, M6--partially in govt. schools in Chiangmai. He has visited IES (where he met Lehman's but didn't work there. He has been out of school for 2 years and has been working primarily in construction (roads mainly). He speaks fluent Central Thai and claims to know Northern Thai and some Shan.

He says that most Karen Christians in town live around the hospital.

Karen Problems

Mark Anderson said today that Sergeant Tavòh of the Border Patrol Police who was one of the few BPP who could speak Karen was transferred to the civil police in Chechè:nsǎo because of something to do with George Po. Mark said he learned this from Rudis:o:n, his roommate, who is reportedly a "spy" on officials in regards to smuggling.

December 10, 1967

Murder of Sombát

Upon returning from a brief trip to Chiangmai last night, we learned that Sombát had been murdered in front of his hotel on the evening of the 5th. In the Chiangmai newspaper, Khonmyan (ขอนแก่น) for the 15th of December (pages 7 and 26), the following account of the shooting occurred (tr. from Thai):

OWNER OF MINE ATTACKED IN HOTEL
SON ENTERS TO HELP, GRABS GUN, CHASES AFTER CRIMINAL

Mê: Sarian, Mê: Hô:ŋ Sô:n

On the 5th of this month at about 7:00 p.m. Na:i Sombát or Sianj: Chu:wátthánákan (ชายฉาบตี หรือ ฉายฉาบตี ชูฉาบกุล), aged 38, owner of Mâ:k Taphão Forest (ป่าห้วยท้อ) wolfram and lead mine, Mê: Sarian District, Mê: Hô:ŋ Sô:n province, was standing smoking a cigarette in front of the "Sombát" hotel, 158 Wian Mai Road, Mê: Sarian, which is his own hotel.

At that time, three men entered asking for Na:i Sombát. When they met Na:i Sombát, one evildoer drew a revolver from a holster, thrust it in Na:i Sombát's right side, and fired a shot. The bullet tore into the heart [causing] immediate death.

During the shooting, Púi Cha:wátthánákan (ปู่ ฉายฉาบกุล), aged 14, son of Na:i Sombát was ~~XX~~ sitting in the hotel and saw the whole occurrence. Thus, he ran into a room, grabbed his father's 38 revolver, and ran out shooting at the evildoers. But the shots fell short and the evildoers fled from the hotel.

At the same moment, Policeman Práit Panya:phun (ปรี๊ด ปัญญาพูน), patrolman on duty happened accidentally [on the scene] and gave chase to

December 10, 1967

2

the evildoers. He upon one of them and got him in a neck lock. But the evildoer shook him off, pulled a knife, and stabbed Policeman Prāsīt in the back. He had a violent appearance. Then the evildoer fled.

Later Police 1st Lt. Thoꝝ ŪBa:ŕit (ส.ต.ท. ทอꝝ อู๋กรจิตร) divisional commander, Mĕ: Sāriāꝝ district provincial police station, promptly went to corroborate [the events] and to [order] an autopsy. According to the assumptions of the police chief, this [incident] is likely to be mixed up with the mine concession and [with the fact that] Nai Sōmbāt had registered as a candidate from Mĕ: Sāriāꝝ (no. 15) for the Mĕ: Hĕ:ꝝ Sĕ:n provincial assembly. He was popular in trade circles and good society.

In any event, the chief of the police is going to follow [the investigation] of this mysterious shooting to its conclusion.

The Bangkok Post also carried a garbled version of the story on the front page of its December 12th issue.

CANDIDATE KILLED

The December 23 municipal election in Thailand have apparently cost their first life, police reported here last night.

The slaying of wealthy Maehongson province businessman Sombat Choowathakul, shot dead in front of his house in Mae Sarieng town Friday, had been reported earlier, but first reports failed to mention he was a candidate for his local town council.

December 10, 1967

3

Police are investigating the possibility, a police source said, that local politics may have been connected with the shooting.

The rumors we have heard is that Sombât's killers were 'hired guns' and were young men. Two suspects were arrested a few days later at Mâ: la: nô:i and according to Bob Coates, police had their eye on a third, but hadn't arrested him. Also, while not discounting political motives, people were inclined to think that his business venture provided the reason for the murder.

December 15, 1967

Visit to Bâ:n Phă: Phà: and B. Mái

Today I drove the VW down the Phanasit lumber road to the South as far as Bâ:n Mái (บ้านไม้). Čit, Mō: Thawo:n, his wife Sorn, and two of their teenage children (X one male, studying at a school in Lampang where his grandparents live and one female, studying at a Nun's school in Chiang Mái).

We stopped first at the tobacco drying station near Wát Co:m Thon and then at the other station nearer B. Phă:phà:. At the latter, nursery fields were being planted by Phanasit employees. From the tobacco station, there is a branch road, currently under construction, which travels West. Mō: Thawo:n says that eventually this road will be built to the Salwin, although not this year. The Phanasit Co. owns a caterpillar tractor (called a rót krè:t in Thai) which is used for making the roads. They also employ elephants for moving the logs into the river for the bridges. The first bridge is about 3 km. outside of Mâ: Sarian. It is reached by passing through a Phanasit camp where Phanasit trucks and vehicles obtain gas. Although other vehicles than those belonging to the Phanasit Co. and villagers ~~use~~ use this road, it is nonetheless private with a gate across the entrance to the first bridge in the Phanasit Co. The main road is about 50 km. long, leading to the Phanasit mine. The road also is used by lumber trucks which pick up teak logs from drying areas where they have been dragged by elephants. Thus, the road serves the purposes of the tobacco, lumbering and mining interests of the co. The X road is almost exclusively through forested area, probably as a result of its being private. Small side roads lead off

December 15, 1967

2

into various villages along the way. The first bridge is across the M̂: Sàriax river, while the 2nd, on the new road, is across the M̂: Yuam R.

We did meet a few other vehicles on the main road. In B. Phă:phà: we met a C.T.O. truck with Chiangmài license plates which was being used by Na:i Wichian. In B. M̂i we ran into a Phanasit truck carrying sacks of ore and a landrover with Lampang license plates.

In B. Phă:phà: Ćit took me to meet the headmaster, a relatively young man, whom he thought could help me in my investigations. At the house of the headmaster was another teacher, the headmaster of a school in a lowland Karen village some 6 km. or so away. I will report the talk with this last teacher first.

B. M̂: Thá:lú' (บ้านบะลัง)

It is located in Tambon M̂: Yuam and contains only Karen. I wasn't very successful in trying to get the precise identity of these Karens for the teacher was into explanation of Karen identity as follows:

Hill Karen refer to lowland Karen as Ya:ŋ do:i (ยางดอย)--ie. 'mountain Karen' and themselves as Ya:ŋ bâ:n (ยางบ้าน)--'village Karen.' Lowland Karen use the reverse designation (!).

I asked about the religion of the people in B. M̂: Thá:lú'. The headmaster said that it is a 'mixture' of Buddhism, Brahmanism, and spirit worship. However, when Ćit asked specifically about the Brahmanism aspect, he found that they don't revere Śiva, etc. so I am uncertain why the Brahmanism designation is used.

December 15, 1967

3

There are two teachers at this school, both of whom are apparently khonmyang. Neither speak Karen and the headmaster says that it is difficult in the first two years when the students know very little Thai of any kind. But by the 3rd grade, the students are fairly good at Thai. The students, of which there are 48, apparently are all from the village. No khonmyang or lua* attending the school. The school was founded in 1964.

School at Bâ:n Phă:Phà:

The headmaster of B. Phă:phà school says that all the students at the school are khonmyang (with the slight modification mentioned below). The school was founded in 1933. It has 6 teachers.

Interview with Old Woman

The headmaster of B. Phă:phà: took us to talk with an old woman whom he said could answer my questions about the history of the village. This woman, Mô: thăo Bă: (๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖) claimed to be over 50 years old.

In addition to her age, she was also an excellent informant for two other reasons: (1) she was the elder sister of a famous monk who was head of the local wát and (2) she is a member of the family which has traditionally been responsible for care of the communal spirits.

I asked about the age of the village. She said she had no idea, but when pressed she said that her grandparents had lived here. When I

December 15, 1967

4

asked if this village formerly had people besides khonmyan living here, she said that the village was formerly Lua'.

This led me to ask about the preservation of Lua' customs. She said that every 3 years, the villagers must offer a pig to the rice spirit known as ǎo na:i (เจ้านาง) which lives in a shrine referred to as hǒ:phǐ: (เขอดี). Each year the people feed the spirit at the hǒ:phǐ:. However, if the spirit ever wishes to communicate with the villagers, it will come down and possess a male member of the household in which the old woman lives. The spirit can only possess someone in this household because they are its descendents. It is propitiated especially at 'new year' (wan soꝛ kra:n) at both the shrine and at the house.

There is another spirit, again of Lua' (?) known as sǔawát (เจ้าอ้อ). In B. Phǎ:phá: this spirit is said to possess no shrine, but lives in the forest near the wát. If a person moves into the village, he must take flowers, incense, and candles and wái sǔawát.

If a person is leaving the village more or less permanently he is supposed to take the same offerings and wái ǎo na:i. At 'new year's' (soꝛ kra:n) there is the ceremony of tám hǔa, ceremonial bathing of heads.

I asked about practitioners connected with these spirits. Formerly, the woman said, there used to be two mediums (called tí nân - ตีแนน - lit., 'seats' in the local language) who were called phaya: hǔa sǔa (พญาฮัวฮัว) and ǎa:c sǎ:n hǎ:n (เจ้าแสนนาย). Now only the former exists.

There also exist two people who can invite the spirit called locally tǎk hǎo (ตักห้าว).

December 15, 1967

5

Some historical miscellany that she recalled included the fact that formerly the M̂: Yuam flowed much closer to the village. She also said that the wát used to be located in a different place than at present and that the ho:t (interestingly called by the more formal term ubo:so:l-- อุบาสก in the local lang. I is still in the old place (although recently reconstructed). The transfer took place when the woman was about 10 years old. She doesn't have any idea when the old wát was built.

I asked about the story I had heard about ya:r de:r attacking villages in this area about 150 yrs. ago. She confirmed the story saying that the attack had occurred before she was born. She said that when M̂: Khatuan was attacked, people from this village fled.

She then gave me the history of her brother, the famous Phrá' Khru: Banyá: wóráwát (พระครูบรรณาจารย์). He was the 2nd of 4 children (3 boys, 1 girl), all of whom (except the old woman) now dead. He was ordained at 15-16 as a novice and at 20 as a monk. He was a monk 68 yrs. (thus making him 88 when he died). The old woman said that he never (really rarely) left the wát and was a lú:k sít wát. He never, after being ordained, entered his parental home again. Even when his parents died, he didn't enter the house but waited for the corpses at the cremation grounds. He would only go elsewhere when invited and he did found Wát Sittimongkhon in M.S. town. He never went to Chiangmai.

He was very revered by Karen who used to throng to the wát for 'New Year's' (Songkra:n). They came to támhũa. They once, at his request, brought in many teak logs which were used to build a large

December 15, 1967

6

school in the village. At least 2 Larens, from Bân Mê: lăma: (บ้านแม่ละมา) were ordained as novices under him.

He also made small votive tablets (the kind people wear around their neck) which he distributed. I received one of these in the wát. The temple presently has 4 monks and many novices (the village is approaching 400 households in size).

Visit to 'Sights' of B. Phă:phà:

After leaving the old woman, we paid a visit to the various 'sights' of B. Phă:phà:. First we went to the wát, having seen the woods where the sua wát lives before. We went into the wát and looked at a collection of 'natural' stone phenomena in strange shapes which are 'worshipped' here. I have seen several others of these stones, some very in "strange" shapes, which are kept as being of some 'sacred' significance by people in M.S. (Mô: Thaw:n, the lawyer) and in nearby villages (B. Ná:m Dì:p). We also went into the khú:í to see a picture of the Phrá' Khru: and to get one of the stone amulets that he made (or had made under his direction).

Then we went into the forest to see the bo:t, a very small structure which was surrounded by weeds. Although it had only recently been built (within the last 10 yrs), it was built on the site of the much older hò:t.

Finally, we climbed up the hill above the village, known as do:i phă:lăi (). This name lit. means 'hill (or mt.) of the flowing stones.' There is at the top of the hill a big ditch, or erosion

December 15, 1967

7

cut, which gives the hill its name. The village's name, which means 'the village-stone-split/new,' is associated with this hill.

Bâ:n Mâi

After leaving B. P'ă:ph'è:, I took the headmaster and travelled on to B. Mâi (บ้านใหม่) where we stopped at the house of the headmaster of B. Mâi school. This HM is originally from MÊ: Sà:riang. He invited over two old men to answer my questions.

The first, Na:i Kù:ra: Sùksāntho:n (นายกุราสุขสันต์), a man 76, was Headman of the village until 7 years ago. He was born in A. Hò:it and came to this village about 10-50 years ago to sell things. He married and settled down here. He was HM from 1931 to about 1965 (34 years).

He says the village was originally Lua'. Its original name was Bê:n Să:n Pù:ei (บ้านสามปูน). But in the time of Čăo Nô:i Khanko:n (เจ้าน้อยคำทอง), as he is locally called, ruler of Chiangmăi Shans (not Ya:n ds:n) attacked the village and burned it down. When it was rebuilt, it took its new name indicating the fire which had destroyed the village.

At this juncture another old man joined us who said that he was 55 years old. He said that the village was founded as B. Mâi before his birth--ie. at least over 100 years ago. He says that B. MÊ: Khatuan used to be Shan, but now there are none left.

December 15, 1967

8

He says that the village still retains some Lua' customs and they still feed some Lua' spirits. Before marriage, for example, there must be a [bride price] of 3 rupees (as it is locally called) placed on the back of a pig (which is also part of the bride price) and one bottle of liquor. He said that this custom was special to Bâ:n Mâi. After a marriage ceremony, mian is taken and distributed to all villagers.

The following major spirits exist in the village: (1) đào na:i (เต๋อหนาย) which lives in a să:n đào (ศาลเจ้า); (2) sũa wát (หื้อวัด) and (3) mít bân (มิตรบ้าน). The latter is 'fed' at weddings while the 2nd is fed a wat ceremonies.

After lunch at the teacher's house (we brought our own), I asked the teacher a few things about local custom.

-After marriage a man comes to live in his wife's parents household.

They continue to live there until they build their own house--an indefinite period of time later. The last daughter remains with parents until their death, but the others yê:k khro:pkhrua (แยกครอบครัว) - lit. 'to go apart [from] the family.'

-Inheritance of land is equal amongst all children regardless of sex.

ไอ้อนิจจัง

ไอ้อนิจจัง ทุกข์ขบเมียน ตัวกัมบาปเสียน บ่เมียนบ่หาย สังสารวัฏ เวียนผัดเกิดตาย เพราะกลืนบ่
 ภาย เหมือนข้งในหม้อ กิเลสกาม เข้ามาบ่อกบ่อ ถึงรูคอบั่น กิเลสสองตัว สังมัลลัน บรู้งื่อนตันป่วยทาง
 กัณบ่เอาพร้า เข้ามาตากวาง ก็บ่พบทางมืองค์แปดเจ้า พระธรรมคำสอน แห่งพระจอมเท่ง้า บ่ได้เลือกเอา
 วรรณะ เป็นญิงเป็นจายเป็นสมณะ ล้วนแต่เจ้าบุญมี ธรรมของพระพุทธ แผ่รัศมี กัณบุญเรามี มันถึงจะได้
 อเมริกาอยู่ไกลใจไกล น้อมดวงทัยสูรับ เราเป็นคนไทย อย่าไต่อาภัพ บรู้งิ่งก้านโยบัว คิดไปดีแต่ ปุณตีใคร่หัว
 กบเผ่าเก่าบัว โบราณว่าอัน แม่เผ่งอยู่ไกล ยังไหลสอตกัน มาจมดวงคอกไม้ พระธรรมคำสอน ควรจักเรียนไว้
 หือเป็นที่บ่องตัวเรา กัณคับจิตแล้ว บ่ได้ห่มองเหงา จักเป็นสเกา ข้ามไปผั่งหน้า อย่าไต่ลิมตัว พวกเราเจ้าข้า
 จงรีบเร็วพ้นอย่าช้า หือรีบเตรียมขวาน ขอบกมิตพร้า เพื่อถางถากหญ้าทวยไป การปฏิบัตินั้น บ่เหลือวิสัย
 ก่อยกระทำไป มันถึงจะได้ ฝรั่งเศสยังปฏิบัติได้ เราเป็นคนไทยแท้ๆ บ่เป็นทาสไพร่ คนใดแท้แล้
 สังมัลลันแก้หลายราย ว่าการกัณัก ลูกหลานกัหลาย ขอหือสบาย ก่อยไปกัได้ กัณมันมาตาย ก่อนยังบ่ใช้
 จักขาดทุนไปเปล่าว้าง แม่เป็นสาวจี นารีแม่ร้าง ยังตายขาดเสียงววยว่า ปฏิบัติเทอะ มันบ่สูญหาย
 จักเป็นไม้ฟาย ข้ามไปผั่งหน้า ขอกราบไหว้สา กุณพระเจ้าข้า เป็นกรุณายังล้ำ เหมือนคังเม็คฝน ตกลงจากฟ้า
 อ่านบับได้สันโค ธรรมของพระพุทธ ยิ่งคู้ยั้งใส ปฏิบัติไป ยิ่งใสแจ่มแจ้ง บ่อไต่มีสา วาจากล่าวแกล้ง
 หือปฏิบัติไปก่อนเทอะ เรียนกัมัญฐาน อาจารย์เบือเลอะ มีอยู่ท่วห้องเวียงพิงค์ อารามใหญ่นั้น คือวัดพระสิงห์
 วัดเมืองมางพิง บ่หลวงป่ากว้าง แผ่ววัดพระยีน ลำพูนเขตกว้าง แผ่วเมืองลำปางม่อนเมาะ ชื่อม่อนจำศีล
 สังมาคเพราะ ตั้งอยู่หนบนคอย กัณใคร่รู้แท้ หือหมั้นเรียนถาม ฟ่าเบ็งธรรม คำสอนพระเจ้า มีหลายนาหลิบชั้น
 หือคึกคักไปยาว ปฏิบัติเทอะ ทั้งบ่าวและสาว อย่าลวงเดิงคราว เมื่อยามแก่เฒ่า กัณมันมาตาย เมื่อยังหนุ่มหน้า
 จักปุกทินเราเปล่าว้าง เขิญท่านทั้งหลาย พ่อหม้ายแม่ร้าง หืออยู่สร้างศีลธรรม กัณใคร่พ้นทุกข์ บ่ถ้าไฟจำ
 คนใดกระทำ คนนั้นก็ไต่ องค์พระสถิตา พุทธาที่ไหว้ ไต่เทศนาบอกไว้ บัจจัตติ อย่าไต่คาคแก้ว
 รัแต่เจ้าตนเดียว เมื่อเราเดือดร้อน ในอกเป็นเปลว เราทุกขคนเดียว บ่ใช่กาเจ้า ซ้ำมีลูกหลาน มาปานคนเฒ่า
 บ่ได้บร้เทาสว่างทุกข์ ห่วงลูกห่วงหลานหัวชนกัชุก จุกบ่ไต่ดินวัน กัณแจ่งรุ่งเช้า ลูกหลานกัหัววัน บ่ฝอกอยมัน
 กือคอบได้ ไอ้อนิจจัง ปุณสังเวชไบ้ เมื่อใดนออาจพัน ทุกในสงสาร สังมัลลัน บรู้งื่อนตันป่วยทาง
 บ่อเอาธรรมผ่านเข้าหัวใจ บรู้งทางไป ยิ่งไกลแสนคือ บ่แสวงหาไปมายองยื่อ ไกลจอยวอยชอกฟ้า ปฏิบัติธรรม
 บ่ควรเนินช้า เร่งรีบเข้าเร็วไว เมื่อมรณะเข้ามาเดใจ จะเอาอันใดออกมาต่อต้าน ตำรวจทหาร บ่กลัวผ่านย่าน
 ไต่ซ่อมทุกวันค้ำเข้า ปฏิบัติธรรม เหมือนกัณนั้นเรา อย่างทหารเผ่าเวรยาม ตัวสทินนี้เป็นนายทหาร รักษาทวาร
 ทั้งกัณนั้นเจ้า หือก่อยรักษา ฟาธืออยู่เผ่า ตนตัวเองเราเค่งคัก คนร้ายคนดี ตรวจคุนแน่ชัด จักกรักร่วมเข้าภายใน
 ขะโมยผู้ร้าย รอคเข้าเดิงใจ พระภูวนั้นทนอยู่บ่ไต่ จักเกิดโมโห โกรธาเทือกใหม่ โทษาในเร้าร้อน บ่มีสติ
 เป็นไม้เป็นค้อน แสนโศกซ้อนกายา หือระวังไว้ ทางหูทางตา ทางลิ้นกายา หูตาปากตำน ขาปบุญกุศล
 หากมีหลายตำน เข้าหทวารทึน พระพุทธองค์ ทรงสอนกล่าวชี้ หกประตูนี้เนอนาย กัณรักษาไว้ทางใจและกาย
 มีความสบายวุ่นวายกัน้อย องค์พระสถิตา พุทธายอดสร้อย ได้สอนเรามาอย่างนี้ หือก่อยรักษา หูตาปากลิ้น
 อย่าไต่ฟู่ป็นหลายลาย สังสารวัฏ เวียนผัดเกิดตาย จะไปอาบายก็เพราะขันธห้า หือรีบเตรียมตัว พวกเราเจ้าข้า
 เมื่อมรณากอครัด ห็นอนิจจัง ทุกข์แน่ชัด บังเกิดก้วยปัญญา ที่เราเริ่มริ ทุกข์อนัตตา บ่ใช่ปัญญา ตัวแท้เนอเจ้า
 ใคร่หันตัวจริง ทำตามองค์เท่ง้า จักหันตัวในแน่ชัด เกิดแก่เจ็บตาย หมั้นเที่ยงคัก ตั้งอยู่บ่อไต่เมินนาน
 ปฏิบัติเทอะ สติบัญฐาน ตัวมกัคาศานจักบังเกิดขึ้น พระธรรมคำสอน บ่ใช่ของคึน ปฏิบัติไปจึงรู้ ทั้งรูปและนาม
 ไฟไฟก็รู้ ทุกผู้กัญิงจาย ในนาทึนเกิดแก่เจ็บตาย จะบรรยายอ่านบับได้ ไอ้อนิจจัง ทุกข์แท้ไบ้ บ่มีวันใด

เมียนโคมุก โลกมาบังธรรม สมมุติบังวิมุต บ่สว่างแจ้งเห็นเงา บัญหาหนึ่งนั้น ผมบังภูเขา ยากแท้เนื้อเรา
เป็นสังจะอัน ภูเขาอันหลวง เส้นผมมากักกัน บ่หือหันคอยม่อนนั้น บัญหาหนึ่ง มีหลายหลิบชั้น หือกิกสอด
คินเนอนาย รูปนามนี้และ เกิดแก่เจ็บตาย บ่มีสบายทีไหนเล่าเจ้า ผมหงอกเต็มหัวว่าตัวบ่เฒ่า รูปว่างามเราอยู่แท้
กันั้นว่าเมียดาย เป็นหม้ายแท้ ว่ายังบ่เฒ่าใสงาม มีหนึ่งแล้วใครแอมแอมสาม กิเลสสคาม มาบังท้อหุ้ม
แอมมีลูกหลานว่าผอบักุม เพราะใจรูมเมาร่างแก้ว แอมมีเข้าของไร่นาก็แล้ว บ่เหมือนน้องแก้วบุญดวง ค้นหา
นี้และกองทุกใหญ่หลวง มาหนงหนีมทรวงหนักใจบ่น้อย กันั้นกรรมยังมี ไต่เลี้ยงลูกน้อย ซ้ำก้อยอยู่ตวยแอมซ้ำ
ไอ้อนิจจำ ปุณสังเวชต์ มาฆ่าอิคออันวาจา ว่าเจ้าลูกรัก นายหลับสองตา กันั้นเม่นายมาก้อยตื่นเนอเจ้า บ่กิดถึงหา
หมาขบพรหมบ่เฒ่า ลืมไปกว่าแท้ อริยะสัจจ์ ทุกข์เนแท้ บ่อาจพ้นได้สักคน เราเกิดบ่พบ มิจนาทิกฐี
นับว่าบุญมีหันธรรมพระเจ้า จุงตั้งจิตใจบ่หือหม่นเศร้า ปฏิบัติเอาพันทุกข์ ไปเซาะหาไหน โลกบ่มีทุก กัสศ
เสียงหันบ่บุญ อองค์พระเทศน์ไว้ ล้วนอนัตตา ต้องใช้บุญญา จะหันดีแจจ้ เชิญท่านทั้งหลาย ญิงจายหนุ่มเฒ่า
ฟังก่อนชอยายค่าวจ้อย ผมบ่เป็นหนาน ผมบ่เป็นน้อย กิดแต่ถ้อยกลอนโย เกี่ยวกับธรรมมันตินิกนัย อยู่กิดไป
จิตใจบ่เศร้า ขอกราบไหว้สา วันทากัมเกล้า พระเจ้าพระธรรมสังฆะ กันั้นว่าผิดผอน ขอการะวะยกโทษหืออภัย
ชะนะกุดก่ยนแล.

พระสังหารพิมพ์ ถนนสามล้าน ซอย ๑ เชียงใหม่ นายประทวน ศักดิ์ทวนชัย ผู้พิมพ์โฆษณา

คำวอธิบายสิ่งๆ นวนว

คำว (คำว) NT poetical comment

อธิบายสิ่งๆ "the sublime truth" - i.e., the 4 great truths: (1) that sorrow ever attends (transmigration) existence;
(2) that the cause of sorrow lies in the passions or desires; (3) that cessation of sorrow can
be procured by the extinction of desire; (4) that desire can be extinguished by wisdom.

นวนว True; pity; PS, that 4 pass through a set of existences, transmigration

December 16, 1967

CEREMONY OF PRESENTING PADDY OFFERINGS AT WAT Co:M Tho:n

Several days ago a man came while I was out to extend an invitation to attend a ceremony of 'presenting paddy alms' (สัมมาทานข้าวสาร) at wat Co:m Tho:n. This is not an annual ceremony, but one held especially to raise money for building a new wihara at the wat. The man inviting us left behind a sack, with the schedule of events, etc. printed on it, in which the offering was to be placed, an envelope (inside the sack) in which monetary donations could be made, a picture of Phra Khru:

..Si:wichai (the standard picture), the famous monk of Chiangmai, and a printed 'sermon' (?) or khâ:o (คำ) - lit. 'poetical composition' in N. Thai (but in C. Thai script) on the "Four Noble Truths." Sanga gave one baht for the picture and we later donated 3 liters of rice and 50 baht at the ceremony itself.

The following are translations of the first two of these items:

(1) Schedule of Events, etc, on Sack

Side I:

DISTRIBUTING OF MERIT [through] SUBSCRIBING FOR
BUDDHIST TEMPLE FUND

Presentation of Paddy Offerings and 'Great Life' Sermon [Vasantara]
at Wat Co:m Tho:n, MÊ: Sariañ District, MÊ: HÔ:n Sŏ:m Province

May merit come to each generous Buddhist.

Wat Co:m Tho:n, one of the oldest wats in MÊ: Sariañ, had since its beginning a Vihara. But over 10 years ago it burned down, leaving only those remains we see today. For this reason the abbot and all members of the Wat Co:m Tho:n temple committee have decided to erect a new vihara to replace the old one. However, since the wat yet lacks

December 16, 1967

funds for the construction, it was decided to [arrange] for merit-making of paddy alms-giving and the 'Great Life' Sermon in order to find the income for building a new Vihara. The schedule of events [associated with this merit-making] is as follows:

On the 14th of December, 1967--that is, the 13th day of the waning of the moon in the 3rd lunar month (northern reckoning)--the opening day of the festival, the 'Great Life' Sermon [will be preached] throughout the day. In the evening, a movie will be shown [on the wat grounds].

On the 15th of December, 1967, there will be the sermon and movie as the day before. In addition, this will be the day for receiving the paddy offerings from those who will join in this merit-making.

On the 16th of December, 1967--that is, the 15th day of the waning of the moon in the 3rd lunar month (northern reckoning)--the presenting of paddy also will occur at 9:30 a.m. [At this presentation] nine monks will chant and when finished there will be a sermon. At 11 a.m. there will be the presentation of a noon meal for the clergy and the presentation of paddy for the che:di:. The monks will chant their formal gratitude at the end of the ceremony.

Therefore, [we would like] to inform and to invite every generous person to join in making-merit by presenting paddy alms and listening to the 'Great Life' sermon at the time and place which has been spoken of [above].

December 16, 1967

2

[Signed]

Abbot Inta: Te:cháráto:	Chairman
Mr. Kê:o Intá'	Committee member
Mr. To: Níyom	" "
Mr. Pankhan Tálàhá'	" "
Wat Committee of Wat Co:M Tho:g, Sponsors	

Also on this side, in the left-hand corner opposite of the names of the sponsors, was an ecclesiastical stamp superimposed in the following printing:

This has been approved by Phrá' Kuru:
Ánúo:n sà:t kiat
District Abbot
Stamped [with] the regular [symbol].

Finally, there was also a picture of the abbot of the wat on the sacks.

Side II:

SACK TO BE FILLED WITH PADDY

As part of the capital for building a Vihara at Wat Co:m Tho:g

Mê: Sàriar District, Mê: Hô:g Sô:n Province

December 16, 1967

3

Name _____

Address _____

No. of liters of paddy intended as offering _____

May the merit [thus made] be dedicated to _____

_____ who has already passed away.

May results of this merit bring happiness and prosperity to me and
my family.

(Filled, [holds] 3 liters)

[at bottom gives name of printer in Chiang Mai.]

(?) Offering envelope:

Additional Envelope for Making-merit at [the ceremonies of]
presenting paddy alms and 'Great Life' Sermon [held to raise capital]
for building a Vihara at Wat Coan Thong, Nô: Saviang District, Nô: Nô:ng
Sôan Province.

Name _____

Address _____

Amount of donation _____ baht

December 16, 1967

4

This envelope also bears the superimposed stamp of *Wát Co:m Tho:ŋ* (it shows two che:di:)

We didn't attend the ceremony of the 14th and 15th. However, Sanga, who climbed up the mt. to the *wát* on the 14th, said that nothing was happening on that day. We did attend (i.e. Jane and I), along with Čit and Sãmă:n, on the morning of the 3rd day (the 16th).

The ceremony did not get underway until after 10:30 because so few people had arrived to take part. Even then very few people, compared to other major ceremonies, were present. Those that were, were mainly from B. Co:m Cŝ:ŋ, B. Thũŋ Phráo, directly below the *wat*. However, many more donations came (including many from B. Phă: Phă: which I had seen the day before) from people who didn't attend the ceremony.

According to the 'program' there should have been 9 monks present at the ceremony. However, afterwards Sãmă:n and I could remember only 8, including the abbot of *Wát Sítthimongkhon* (1st monk), the abbot of *Wát Co:m Cŝ:ŋ* (2nd monk), and monks from *Wats B. Mái, Sŝ:n Tho:ŋ, Sŝ:bunryaŋ, Chaiyálâ:p, and Kittiwong* as well as the abbot from *Wát Co:m Tho:ŋ*.

There were also present, but not participating in the chanting, one or more novices from *Wát Co:m Tho:ŋ*. Note, there was no representation from any of the Burmese or Shan *wats*.

[I hope recorded the ceremony and Sãmă:n transcribed it. A detailed version of the ceremony will appear later.]

The monks were fed during the ceremony, after which the people present also ate. The food was made by the villagers from the villages below the *wát*.

December 16, 1967

5

While at the ceremony, I observed several other things not directly related to the ceremony proper.

(1) Karen and Lua' Presence at Wát Co:m Tho:n

In one of the să:la: at the back of the wát, one end has been crudely partitioned off. Here resides an old hill Karen who says that he has/has been living there for 10 years (1). He speaks N. Thai well. He said he came because he was not well.

At the ceremony itself there were a number of Lua' from the villages below. Čít, in overhearing some of these Lua' speak Lua', remarked how similar it is to Hm̄r (which he knows since he is originally a Hm̄r).

After the ceremony of presenting paddy alms was over, some Lua' from Co:m Čê:n sponsored a gift-giving to the monks in honor of the dead. The offering was more elaborate than others I have seen and included such things as a ha:p stick, a mattress, and other utensils as well as food.

(2) Abbot from Sithimongkhon:

I mentioned to the abbot from Wát Sithimongkhon that I had heard that the Phrá Khru: from Wát B. Phă:phà: had founded Wát Sithimongkhon. He said this was true and that he himself was from B. Phă:phà:.

He called the shrine in the wát grounds at Co:m Tho:n, the shrine for sŷwát. Čít mentioned that yesterday the teacher in B. Phă:phà: had said that there was no shrine for the spirit, but that it lived in the forest near the wát. The abbot said that the spirit without a shrine could be called sŷabâ:n.

December 16, 1967

6

(3) Old City of Mĕ: Sarian

Standing in the wát ground, one can overlook a large portion of the Yuan valley. Čít and Sámă:n pointed to a site, further down the Yuan river, which they said was the old site of the town. It was moved because the location wasn't good (flooding?). Apparently, one can still see remnants of a wat there.

The Kamnan of T. Bâ:n Kà:t

This afternoon the Kamnan of T. Bâ:n Kà:t (in which we live) visited us. He came to solicit a donation from us to buy food for feeding a large group of monks and novices at Wát Sĭ:lunrya on the 20th of this month. He said that there would be 120 monks and novices present because they would be coming from all over the district to take the annual náktham exams. They will be here for four days. For each of the days, various tambon near town will arrange to feed the monks. The 20th is the day for T. Bâ:n Kà:t to feed the clergy.

He requests monetary donations, or, if a family be too poor, donations of rice. The food will be prepared in the evening of the 19th and morning of the 20th at B. Dò:r school. The food will be taken to the wát for the 11:00 meal (the monks will still go out on their normal rounds in the morning).

I asked the Kamnan, whose name is Dĭa: Sĭwannálop or Sĭwannáwóp (นายเฉลิม สุวรรณทรัพย์/สุวรรณawan), about himself. He is a Central Thai, born in Chainat, who has lived in Mĕ: Sarian for 30 years. He came here as a govt. civil servant, although not in the police. He married a local girl. He left govt. service and became a trader. He has been Kamnan for 22 years.

December 10, 1967

7

Old Names for Northern Cities

It was over this afternoon and in looking at an issue of
he noticed some works which led him to give me the olden names of some
northern cities:

ศรีบุญชัย	/Sǐ:ɓun:ɕai/ - ลำพูน /Lam:ɓun/
พลาณิศนคร	/Phlā:ɓa:n Nakhon/ - ลำปาง /Lam:ɓa:n/
ไชยนาทราชธานี	/Chai:na:t Ra:ɕi/ - เชียงราย /Chiang Rai/
โกสีย์	/Ko:sǐ:/ - เพชร /Phr̩:/
เวียงพิงค์	/Wiang Phin:ɕ/ - เชียงใหม่ /Chiang Mai/

December 17, 1967

Misc.

Čit gave me the following misc. information today in connection with questions I asked:

- 1) The Lamnan of Hô: Sàriat is from Ayuthaya.
- 2) A policeman has been arrested in connection with Sonbat's death.
- 3) I have been noticing ox carts travelling by all during the day and into the evening for the last few days. Čit says farmers are bringing the rents into the landlords who live in the city. Čit says that 80-per cent of the land in the vicinity of M.S. is farmed by those who do not own it.

Mo:ns

This evening talked at length with Sanga and Phan (our servants) about Mo:ns. Phan's native lang. is Mo:n (Sanga kids her about how her Thai is not 'clear'). She is from a village near Kanchanaburi, and in Rattburi, Nakho:n Pathom, and Phetburi as well. Fakla:t, near Bangkok, seems to be a center for Mo:ns and Mo:n Buddhism.

December 18, 1967

P'wo Karen

Ever since we returned from the M.E., we have been plagued by a Karen man who has come to beg money or to sell us things (food, Karen handicraft, orchids, etc.). Today he visited us while Pete and Sally were here and we interviewed him (Pete doing most of the interviewing).

He says he lives in Eâ:n Hûai Pâkâ:t (? Eâ:n Hûai phâk kâ:t ?), as it is known in Thai or Thia Lî (?), as it known in Karen [name, according to district records, is E. Hûai plâ:kâ:ng- น้ำพวยปลากิ่ง]. It is located in Amphé: and Tambon Mê: Sârian, about 6 hours walk from Mê: Hô'. It has about 20 households. Village No. 26.

In trying to ascertain his ethnic identity he calls himself in N. Thai nja:ŋ bân, and in Karen shin - that is, what we call P'wo. What we call S'kaw he calls nja:ŋ pà: in N. Thai and shin' in Karen.

The Village in which he lives, he claims, comprises descendants of Lua' mixed with P'wo Karen. They still worship some Lua' spirits. He specifically mentioned lî: lan and said, in answer to Pete's questions, that they worshipped 2 other Lua' spirits as well.

The village is entirely animistic. A school building was built this year, but no teacher yet. A teacher will come from M.S. No police or BPP have visited the village, but _____ and officers have visited.

The headman is called kè: ('headman') ŋe:n in Thai and kođi: in Karen [โคะเจอฉิน according to District records]. This man receives a govt. stipend.

December 19, 1967

Dinner with Dr. Binnah Sawyer and Miss Peggy Smith

This evening we had Dr. Binnah Sawyer and Miss Peggy Smith, a Baptist nurse, over for dinner. Binnah had spent 9 years as a Dr. in a Baptist hospital in Moulmein. Peggy had been born in Burma, returned to the States for her education, and returned to Burma as a missionary-nurse in 1949. Both left Burma in 1965 in consequence of the rescinding of all Protestant missionary visas by the Burmese govt. (There are still some Catholic priests and nuns in Burma).

Peggy had been most recently in Kengtung, Eastern Shan States. She commented that the biggest celebration of the year in Kengtung was the Thai King's Birthday celebration sponsored by the Thai consulate. She also said that the Thai consulate building (or chancery?) was rented from an ex-BawBwa of Kengtung who is now in exile in Chiangmai where he runs the Tada silver shop [Kris Lohman says that he isn't really an ex--Baw Bwa, but just a son of a former Shan prince]. She also mentioned in passing meeting a monk trained in Thailand [Kris L. says that the people of Kengtung are primarily Khün or Lü, the former of which use the name writing as the northern Thai and as contracted with the Shans].

The mention of monks led me to ask if monks ever came to missionary hospitals in Burma or here. Binnah said that there was a monk in Moulmein who finally left the monkhood because he couldn't be both monk and patient. He was in the hosp. below the maternity ward and was cared for by nurses. In Kengtung, Peggy said, the chief abbot was once

December 12, 1967

2

treated in the missionary hospital, but he brought along novices to act as nurses. The royal family of Kengtung paid for his bills. Binnah said a couple of monks have been to the hospital--a fact which surprised me since it would require their being touched by a woman--ie. Binruah.

December 19, 1967

Dinner with Dr. Binnah Sawyer and Miss Peggy Smith

This evening we had Dr. Binnah Sawyer and Miss Peggy Smith, a Baptist nurse, over for dinner. Binnah had spent 9 years as a Dr. in a Baptist hospital in Moulmein. Peggy had been born in Burma, returned to the States for her education, and returned to Burma as a missionary-nurse in 1949. Both left Burma in 1965 in consequence of the rescinding of all Protestant missionary visas by the Burmese govt. (There are still some Catholic priests and nuns in Burma).

Peggy had been most recently in Kengtung, Eastern Shan States. She commented that the biggest celebration of the year in Kengtung was the Thai King's Birthday celebration sponsored by the Thai consulate. She also said that the Thai consulate building (or chancery?) was rented from an ex-BawBwa of Kengtung who is now in exile in Chiangmai where he runs the Tada silver shop [Kris Lohman says that he isn't really an ex--Baw Bwa, but just a son of a former Shan prince]. She also mentioned in passing meeting a monk trained in Thailand [Kris L. says that the people of Kengtung are primarily Khün or Lü, the former of which use the name writing as the northern Thai and as contracted with the Shans].

The mention of monks led me to ask if monks ever came to missionary hospitals in Burma or here. Binnah said that there was a monk in Moulmein who finally left the monkhood because he couldn't be both monk and patient. He was in the hosp. below the maternity ward and was cared for by nurses. In Kengtung, Peggy said, the chief abbot was once

December 19, 1967

2

treated in the missionary hospital, but he brought along novices to act as nurses. The royal family of Kengtung paid for his bills. Binnah said a couple of monks have been to the hospital--a fact which surprised me since it would require their being touched by a woman--ie. Binruah.

December 30, 1967

Feeding Monks at Wat Sǐ:Bun Ryaṅ

This morning we helped people in B. Pòṅ take food to present to the clergy who had gathered at Wat Sǐ:bunryaṅ for the naktham examination (the Dist. abbot said that about 80 clergy were present). The group that appeared at the wát included the B. Pòṅ schoolteachers, a few other residents of B. Pòṅ, and a few elderly people (mainly women). Not more than 20-25 lay people gathered at the wát.

The presentation was relatively simple, with the requesting the precepts, receiving them, and then led by a leader, making the declaration of presentation. The monks then ate (they were seated at low tables and, in the case of novices, on the floor, in order of rank-- at least roughly so). When they had finished eating, they chanted the hāiphon and then the laity ate.

Teacher from Karen Village of M̄: Tô:p

One of the young women assisting at the liāṅ phrá' was a school teacher who teaches in the lowland Karen village of M̄: Tô:p. There are 2 teachers at the school (both female and khonmyaṅ). The inhabitants of the village are wet rice farmers. Some speak kammyaṅ. Part are Christian and part Buddhist. The school has existed for 2 years.

Wat Sǐ:bunryaṅ

Wat Sǐ:bunryaṅ is a very interesting wat in that it is built in the Burmese style even though it is a Northern Thai wát. The Dist. Abbot says that the people in the neighborhood of the wat were Burmese/Shan and wanted a Burmese style wat. The bò:t has a date on it of 1932

December 20, 1967

2

(1939) and none of the buildings look very old although the che:di:s`, also in Burmese style, look much **older**. The wát is by far the largest in town with many clerical residences, sa:la:, etc.

Inside the building which in Burmese-type wats serves as both a wi:ha:n and a clerical residence, there are 3 large Buddha images in white plaster (?). The central one is from Burma, according to the Dist. Abbot, and is in the Burmese style. The 2 other ones were made by an artisan in Mâ: Sàriang (still living) and show Thai (length of ears, eyebrows, etc.). These were pointed out to me by the Dist. Abbot.

Death of Sǒnbát

Khonnuan, the newspaper from Chiang Mái, had more on the Sǒnbát murder in today's edition (20 Dec. 1967). The following is a translation of the story as taken from pp. 1 and 44 of the newspaper:

MÊ: HÔ:NG Sǒ:N POLICE NCO ARRESTED

CHARGED WITH HIRING KILLERS TO MURDER MINE OWNER

A police NCO was arrested and charged in the murder of "Sǎngi." [He is] accused of having hired the killers. A gun found in his house x[was taken] as evidence.

The case [concerns] Nə:i Sǒnbát or Sǎngi: Chu:wátthána:kun, aged 33, owner of the mà:ktəpháo forest wolfram and lead mine in MÊ: Sàriang district, MÊ: HÔ:ng Sǒ:n province, [who] was shot dead by three criminals

December 20, 1967

3

in front of the Sombat hotel on the Chiang Mai highway, Mè: Sàriax--his own hotel. When the three culprits were fleeing from the hotel, Pûi Chu:wáttkánáka:n, aged 14, son of Na:i Sombat, shot after them but without success. The criminals were fleeing easily when patrolman Pràit Pòrinya:phu:n appeared on the scene. He jumped on one criminal and got him in a neck lock. But the criminal stabbed patrolman Pràit who was seriously wounded. These events occurred on the 5th of this month at about 7 p.m.

Later the head of the Mè: Sàriax provincial police station arrested two suspects--Na:i Sombon Sombat and Na:i Pràit Pa:ngai, residents of Phra: province--when they were trying to flee across the border into Burma.

Later news is that on the 12th of this month Police Maj. Khámít Wínít khè:tkhamnaan (พ.ต.ต. คหิมา วิจิตรวงษ์คำทอง), chief of the Mè: H3:ng S3:n provincial police, together with 1st Lt. Kràsè: Sírivanlô:t (ร.ต.ต. กระจ่างศรีศิริวงษ์คำเหล็ก) obtained a clue that Corporal Tháwi: Sùpanya:, head of the police station in Mè:la:nó:i sub-district was the person who had hired Na:i Sombu:n, Na:i Pràit and their followers who fled to kill Na:i Sombat (Sianí).

Thus, the police chief placed Corporal Tháwi: Sùpanya: under supervision and simultaneously searched Corporal Tháwi's house. A revolver and a knife with dried blood on the tip of the blade were found secreted in the house.

December 20, 1967

4

Furthermore, patrolman Pràdit who had been stabbed by one of the criminals was able to point to Na:i Sombu:n and Na:i Pràdit and to confirm that they were the criminals concerned.

When the person in charge of the investigation has questioned the suspects, he will continue to search for the criminal still at large.

The major cause in this case seems to be connected with trade.

Bun Ryang
Honoring of Abbot of Wát Sǐ, for Being Raised to Phrá' Khru. Status:

At Wát Sǐ: Bun Ryang on the 20th, the dist. abbot told me that the abbot of Wát Sǐ. Bun Ryang had recently been raised to the status of Phrá' Khru. (พระครู) and had just returned from Bangkok when he had been presented with his fan and certificate by the Supreme Patriach. The district abbot said that there were only 250 monks of the same level of Phrá' Khru. (I don't quite understand the different levels) in the whole kingdom. The district abbot said that a celebration would be held to honor the abbot of Wát Sǐ. Bun Ryang and later he distributed the following announcement of the celebration:

SCHEDULE OF EVENTS

CELEBRATION [In honor of the] Certificate of Conferred
Rank Signed by the King and Fan Indicating Rank of Phrá' Khru.

Ānúsà:t Punya. Tho.n

Abbot of Tambon Mĕ Sàriang District, Area 1

Wát Sǐ. Bun Ryang

Mĕ Sàriang District

Because Phrá. Khru: Pàlèt Kham nó:i Ākkhá punyo. (พระครูปลัดคำน้อย วัดคลองไผ่), Abbot of Wát Sǐ. Bun Ryang and Tambon Abbot, Area 1, is a high Phrá' Thĕ.ra' in Mĕ Sàriang District, he had conferred upon him the status and the insignia-fan of Phrá' Khru. Sǎnya.bùt (พระครูสังฆนายก) that is, the Phrá' Khru. rank which is conferred in a certificate signed by the king with the name "Phrá' Khru. Ānúsà:t Punya. Tho.n" on the King's birthday, 5 December 1967. We believe that this is great honor for the sangha and lay people in Mĕ Sàriang district as well. Therefore, the [local] Sangha together with the local government officials and the Wát committee of Wát Sǐ. Bun Ryang and including his disciples/students have organized a celebration to honor the monk [w/status as evidenced in] the certificate of conferred rank signed by the king and the ingnia-fan with the following events:

December 22, 1967

23

December 22, 1967

- 4:00 p.m. Organizing a procession of the certificate and fan at Wát Sĭ. Bun Rýang. Then, procession along various streets. Then, return to the Wát for evening of celebration.
- 7:30 p.m. Chanting by nine monks.
- 8:00 p.m. Sermon by Phrá⁷Tham ^{Mo}: li:, Abbot of Region 7, from Wát Phrá⁷Thâ:t Hári Phũ:nchai, Lamphu:n Province.
- 1:00 p.m. Narrative movie and stage show (music).

December 23, 1967

- 10:00 a.m. Beginning of ceremony. The District officer will read the certificate. The Sangha will chant the "Auspicious Victory" ([↓]) Gatha. Gifts will be presented to Phrá⁷Khru. Prásá.t Punya. Thó.n ([↓]). Then the clergy will be presented their noon meal. Alms will be presented the clergy will chang their formal gratitude, and the ceremony will end.

Thus, all the good people ([↓]) of Mē. Sāriang are invited to join in rejoicing together in this celebration (in honor) of the royal certificate and insignia-fan of Phrá⁷Khru. Anúsá.t Punya.thó.n to the schedule of events spoken of (above).

(Signed)

Mē.Sāriang Sangha

District Officer of Mē.Sāriang

Committee and Congregation of Wát

Sĭ. Bun Rýang

All disciples and students

December 22, 1967

3

The visit of the regional abbot made the celebration particularly auspicious. This monk was passing through MÊ.Sáriang on his way back from MHS where he had been to arrange for the cremation of the late provincial abbot.

We observed the procession which included Fɔ:nlép dancers and people dressed in their best, the Burmese orchestra, and a Thai musical group (percussion), and a truck carrying the certificate and fan. No monks took part in the procession.

In the evening Mark Anderson, Sanga, Phan and I went to the Wát. There was a large crowd, including a large number of people in the building where the ceremony took place. However, this latter congregation consisted, in large part, of middle-aged and older women and an equal smattering of young unmarried girls in their finery, (the swains were waiting ^{below}) and middle-aged and older men. There were also a few children.

I saw few high-station lay people although the main assistant district officer and his wife arrived during the regional abbot's sermon.

The new Phrá'Khru. sat in a chair to the left (from the point of view of one facing the monks) of the monks. In between the Phrá'Khru and the 9 monks was a tò'mù. holding the certificate and fan. The regional abbot and district abbot did not sit with the "nine" monks. But when the time for the sermon came, the district abbot introduced the regional abbot and the latter took his seat in the sermon chair. The regional abbot talked for more than one hour (which he timed with a traveling alarm clock which he carried in his bag). I couldn't understand the sermon, because I couldn't hear it - there being so much noise from the people outside.

December 22, 1967

4

The Sangha in M̄: H̄: S̄:n

The abbot of Wát S̄: bunryan is not the only monk of Phrá' Khru: status
M̄:
in M̄: H̄: S̄:n. According to a work listing all of the high ranking monks
and all of the wats in the kingdom (ไปรับกำหนดสำเนียง, comp., กำแพงเมืองแก้ว
และ กำแพงเมืองแก้ว ที่วัดมหาธาตุฯ พ.ศ. ๒๕๐๑. พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์ขึ้นเป็นพระราชนิพนธ์ในวชิราวุธวิทยาลัย, 2504, pp. 75-122), there were five monks listed as phrá khru: s̄ya: b̄at (พระครูสังยุตต์)

in MHS Province in 1966:

- 1) พระครูปลัดจันทารักษ์ (ลำธาร) [Phrá Khru: S̄i: l̄áwáru: ča:n (Kham ū:i)]

who was said in the list of Phrá' Khru: to be living in Wát Krug Če.di:
(วัดกรุงเจดีย์) M̄yan District, M̄. H̄. S̄. and in the list of wats in MHS Province as living
in Wát Do.n Če.di: (วัดดอนเจดีย์), M̄yan District. This monk is a Phrá Khru: chán ~~čak~~
(พระครูจันทารักษ์) and the district abbot (เจ้าคณะอำเภอ) of M̄yan District. He was
raised to this Phrá' Khru: status in 1956.

- ๒) พระครูปลัดจันทารักษ์ (ลำธาร) [Phrá Khru: S̄i: ph̄anásuwat (S̄uwat)]

who said in the list of Phrá' Khru: to be living in Wát Pò:ŋ (วัดโป่ง) P̄azi
District, MHS.

In the list of wats in MHS Province, he was said to be living in Wát ~~Luay~~^{Luay}, place
unspecified. He is Phrá Khru: Chán ~~čak~~^{čak} and is district Abbot of Pa:i District. He
was ~~assigned~~^{raised} to this Phrá' Khru: status in 1959.

- 3) พระครูปลัดจันทารักษ์ (ลำธาร) [Phrá' Khru. Anús̄:nsà:tsànčkan (Tha:n)]. Who was said in the listing of Phrá'
Khru: and the listing of wats in MHS Province to be living in Wát Muai^{T3.} (วัดมูไ้) (วัดมูไ้)
Khán Yuam District, MHS. He is district abbot of Khún Yuam Dist. He was raised
to this Phrá' Khru: status in 1954.

December 22, 1967

5

4) พระครูอุปัชฌาย์สดาดำรงหัตถ์ (พรหม) [Phra' Khru. Anúsà-tsà náčák (Kraččáj)]
Wát Cōg Kham

Who was said in the listing of Phrá' Khru: to be living in ~~Wát Cōg~~ Kham (วัดของข้า),
Myan District., MHS. In the listing of Wats in MHS there is no Wát ~~Cōg~~ Kham, although
there is a Tambon ~~Cōg~~ Khan, and this monk is not listed as an abbot of any other
Wat. He was raised to this status in 1950.

5) พระครูอนันตวิมลคุณ (อนันต์) [Phra' Khru. Anantà-tsà-tsánú khun (Anan)]

Who was said in the listing of Phrá' Khru: to be living in Wát Cōg Kla. (วัดของหลวง)
Myan District, MHS. In the listing of wats in MHS there is no Wát ~~Cōg~~ and this monk
is not listed as an abbot of any other wat. He was raised to this status in 1955.

In addition to these five (not all of whom may still be alive), the Dist. abbot
of M.S. was raised to Phrá' Khru: status in 1966.

According to McFarland's dictionary (p.183), Phrá' Khru: is defined as "the title
for a Buddhist monk who serves in the capacity of a teacher or ^{counselor} ~~corrector~~." Wells
(Thai Buddhism, p. 184) says there are twenty sub-divisions of the Phrá' Khru: status,
but does not elaborate. He also says (p.184)

In considering ecclesiastical rank, the monks may be divided
roughly into two groups, - those with the title of Phrá' Kru (Guru)
and higher, and those below this level. This division is not wholly
arbitrary because all the monks with the rank of Phrá' Kru or higher
receive from the king a rajadinnanama [ราชาทินนาม] - ra.cha.thínná ^{nam} ~~nam~~
or royal Pali name when nno mated from - lower grade."

Finally, he says (p. 185) "Monks of Phrá' Kru grade have various duties such as heads
of provincial committees (Provincial Abbots), as abbots, as staff members, ^{or} as teachers."

December 22, 1968

The book listing all high ranking monks and wats in the kingdom (ไปรษณีย์ ๒๕๐๙:๒๔๙-๒๕๒) provides the following additional information on MHS province:

Ampha: Myang

Tambon ^{Cung Khan} Cenchan (ของคำ)	7 wats
Tambon Pa: ^{หมื่น} (ปาง หมู)	5 wats
Tambon Mò: ^{หมื่น} kčampè: (หมื่นคำแป)	5 wats
Tambon Pa. ^{หมื่น} imáphā. (ปางมะฮ่า)	1 wat
Tambon Phā: ^{หมื่น} bò: η (ผาบ่อง) (หมื่นป่อง)	3 wats
Tambon Húai ^{หมื่น} Prò: η (หมื่นประ)	<u>5 wats</u>
total	26 wats

Ampha: Pa: i

Tambon Wian ^{หมื่น} (เวียงแก้ว)	4 wats
Tambon Thún ^{หมื่น} ya: ● (ทุ่งยาว)	5 wats
Tambon Wian ^{หมื่น} Nú: a (เวียงเหนือ)	3 wats
Tambon Mē: ^{หมื่น} chí. (แม่ชัย)	2 wats
Tambon Mē: ^{หมื่น} Na: Tə: η (แม่ท่าเตย)	<u>5 wats</u>
Total	19 wats

Ampha: Khūn Yuam

Tambon Khūn Yuam (ขุนยวม)	3 wats
Tambon Mē: ^{หมื่น} Ngao (แม่เงา)	1 wat
Tambon Mý: ^{หมื่น} Pa: η (เมืองปอน)	3 wats
Tambon Mē: ^{หมื่น} la: lúan (แม่ลาหลวง)	<u>3 wats</u>
total	10 wats

December 22, 1968

7

Amphoe: MÊ: Sàrian

Tambon Mi Sàrian (แม่สีช้าง)	9 wáts
Tambon Bâ:n Kâ:t (บ้านกาต)	5 wáts
Tambon MÊ:la:Nó:i (แม่ลาน้อย)	2 wáts
Tambon MÊ:Khá'tuan (แม่คะตวน)	2 wáts
Tambon MÊ: Yuam (แม่จวม)	4 wáts
Tambon MÊ Khom (แม่คง)	<u>1 wáts</u>
Total	23 wáts

Total No. of Wáts in Province 73 Wáts

The following is the more complete data ^{on} Amphoe: MÊ Sàrian:

<u>Wat</u>	<u>Tambon</u>	<u>Head of Wát</u>
Kittiwong (กิตติวงศ์)	MÊ:Sàrian	Phrá Àthíkha:ntam (พระอัยการธรรม)
Sí:bunruan (สีบุญเรือง)	MÊ:Sàrian	Phrá Àthíkha:ntam Nô:i (สีบ้านน้อย)
Čw:mČê:ŋ (จอมแจ้ง)	MÊ:Sàrian	Phrá'Duan Kham (พระดวงคำ)
Čanthára: wat ^{wát} (กันทรกาต)	MÊ:Sàrian	Phrá'Yá:míkàŋ (พระยามิكة)
Ūthháya:rom (อุททยานรม)	MÊ:Sàrian	Phrá'Sàne. (" เสว่น)
Súphanrangsi (สุพรรณรังสี)	MÊ:Sàrian	Phrá'Mó. (" หมอ)
Sítthímonkhon (สิทธิมงคล)	MÊ:Sàrian	Čáo'Àthíkha:n Sí:Thon (เจ้าอธิการสีทอง)
แม่สีทอง (Sĕ:ntw:ŋ)	MÊ:Sàrian	พระบุญตัน (Phrá'Buntan)
จอมทอง (Čw:mthw:ŋ)	MÊ:Sàrian	พระจันทร์ (Phrá'Čan)
ชัยลาภ (Čhaiyalâ:P)	Bâ:n Kâ:t	พระมหาแก้ว (Phrá'Máhv: Kĕ:ŋ)
อมราวาศ (Ommára:wát)	" "	พระขันตอง (Phrá'Khū:nto:ŋ)
สนหาราณะ (Sòphâ:nnūa)	Bâ:n Kâ:t	พระมีง (Phá'Míŋ)
แม่ต๋อบ (MÊ:tóp)	Bâ:n Kâ:t	พระโอด (Phrá'Ō.t)
ท่าช้างป้อม (Thâ: ^{phâ:} phā: pūm)	Bâ:n Kâ:t	พระคำ (Phrá'Kham)
โพนางค์ (Wo.Hă:n Khun)	MÊ:la.Nó:i	พระจันทร์ (Phrá'Čan)

<u>Wát</u>		<u>Tambon</u>		<u>Head of Wát</u>	
วัดจันทอง	(Mê:la:nó:í)	Mê.la.Nóí		พระกุนนั	(Phrá'Kunná)
วัดป่า	(Pha.Phá)	Mê.Khá'Tuan		พระใบต	(Phrá'Bó')
วัดใหม่	(Bâ.n Mâi)	Mê. Khá'Tuan		พระบุญ	(Phrá'Bunna)
วัดละด่าง	(Mô.lá'tuan)	Mê.Yuam		พระสม	(Phrá Sôm)
วัดดิบ	(Ná.m Díp)	Mê.Yuam		พระอชิตนันท	(Phrá' Athika.n Canthíp)
วัดป่าไผ่	(Ká'Pa.η tái)	Mê.Yuam		พระอิน	(Phrá' Insüan)
วัดป่า	(Thüη Phs.m)	Mê.Yuam		พระป	(Phrá'Prä.p)
วัดแจ้ง	(Thüη Lé.γ)	Mê.Khoη		พระบุญ	(Phrá' Buntha.)

Robbery of Khun Ngào Khamwicha:, Bآن Nồng Tũn , December 23, 1967

The following are documents concerning the attack and robbery made on Khun Ngào Khamwicha: in Bآن Nồng Tũn on December 23, 1967.

- 1) In a letter dated March 2, 1968 sent to me (Jane, our son Nick, and I were then living in Mae Sariang, in northern Thailand, where I was engaged in another research project), Khun Ngào first informed me of the robbery. A typed copy of this letter is included among these documents.
- 2) In a follow-up letter dated March 18th, he wrote of being depressed because of having to pay bribes to police and other officials to gain assistance in apprehending and prosecuting the robbers. A typed copy of this letter is also included.
- 3) On May 5th, 1968, while on a visit to BNT, CFK interviewed Khun Ngào. In the interview, he related details of both the original incident and the problems that developed in the aftermath. A transcription of this interview is included. The tape is catalogued as T/4/V/68 and has been digitized.
- 4) Khun Ngào also wrote out his on account of the incident and aftermath. This document exists only in handwritten form.

CFK wrote an article about this incident based on the interview which was translated into Thai and published anonymously under the name of "Our Special Correspondent." as "Cotmāi cāk īsān" (Letter from the Northeast), *Social Science Review* (Bangkok), 6.1:89-94, 1968. The English original, entitled "Where Can I Turn for Help? The Story of a Northeastern Villager," was prepared in mimeographed form in Seattle [University of Washington, Department of Anthropology, Thailand Project, 1968].)

This cover note was written on November 29, 2006.

เรียนอาจารย์ไคส์และมาคามาเจนที่เคารพนับถือทราบ

เนื่องด้วยอาจารย์ไคส์ส่งเงินมาให้ผมเพื่อให้แจกการฝีมือของชาวบ้านหนองคันเป็นจำนวนเงิน 2500 บาทนั้นผมได้รับใบขนานติจากที่ทำการไปรษณีย์แล้วแต่วันที่ 22 แต่ผมยังไม่ได้รับเงินจากทางไปรษณีย์เลยเป็นคราวโชคก็มากเพราะว่าผมไม่ได้นำเอาบัตรประจำตัวไปแสดงด้วยแต่พอมาถึงวันที่ 23 ธันวาคมเวลา 17.00 น. มีคนร้ายประมาณ 8 คนมีปืนครบมือไค้ขึ้นบ้านของผม คนร้ายไค้สาผมทุบตีผมจนเลือกคนองคินผมไค้สลบไป คนร้ายไค้ยิงผมหลายทีแต่ยังมีผู้ช่วยลูกปืนทุกนัดไม่ได้ถูกผมเลย แต่คนร้ายไค้เก็บเอาของในบ้านไปหมดเงินของผมคนร้ายก็เอาหมกเช่นกัน เป็นผมคนร้ายเอาด้วยตลอดทั้งเสื้อ กางเกงของผมและของนงเยาว์ของนวน ของบ้านที่อาจารย์และมาคามาเอาให้และของที่เอามาขายคนร้ายไค้เก็บเอาไปทั้งหมด ส่วนตัวของผมไค้ไปรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลตั้งหลายวัน แต่เดี๋ยวนี้อะไรยังเจ็บนิคหนอยที่แขน แต่ผมก็จะเขียนจดหมายส่งข่าวให้อาจารย์และมาคามาเจนทราบตั้งแต่วันแรกแล้ว ก็เขียนไม่ได้เพราะเจ็บมากพอผมหายหนอยแล้วผมจึงไค้เขียนจดหมายมาเรียนให้อาจารย์ทราบผมยังโชคดี ไม่ถูกคนร้ายยิงผมตายก่อน ชาวบ้านช่วยไม่ไค้มีใคร้องให้เพราะว่าคนร้ายทั้ง 8 คนมีปืนทุกคน แต่ชาวบ้านไม่มีปืนเลย ถ้าชาวบ้านจะเข้ามาช่วยคนร้ายก็ยิงปืน ทุกคนกลัวตายมาก ส่วนตำรวจตามจับไค้ไค้เลยจนถึงวันนี้

ส่วนอาจารย์และมาคามาเจนและหมู่นิคมคงจะสบายดีตามเคย แต่ผมเสียใจด้วยว่าวันที่อาจารย์กลับจากบ้านหนองคันถึงเชียงใหม่ไค้เกิดยางรถแตกกลางทางทำให้เสียเวลามากจนไม่มีเวลาทอดกฐินที่แม่สะเรียงเลย ผมขอแสดงความเสียใจมาณะที่นี้ด้วย ก็ชอคก็ถึงหลาย

เคารพนับถืออย่างสูง

เหงา คำวิชา

วันที่ 2 ม.ค. 2511

ท้ายนี้ขอให้อาจารย์ไค้และมาคามาเจน หมู่นิคมขอให้สบายดีมีโชคดีตลอดปี 2511
ขอให้มีแต่ความสุขความเจริญ ตลอดไปเทอญ.

ส่วนนวนก็ถูกคนร้ายเตะที่ขาเหมือนกัน

จากโรงสีข้าวบ้านหนองคื่น

เรียน อาจารย์ไคส์และมาตามเจนที่เคารพนับถือทราบ

ขอโทษอาจารย์และมาตามเจนมากที่ผมไม่ได้ส่งข่าวให้อาจารย์ทราบ เนื่องจากผม
กังวลใจมากในเรื่องคนร้ายปล้นผมนั่นเอง คือเกี่ยวนี้จำเป็นจะต้องเสียเงินอีกเป็นจำนวนมากให้ตำรวจไปจับคน
ร้ายเกี่ยวนี้จับได้แล้วหนึ่งคนแต่คนร้ายไม่ได้รับเลย ผมต้องเสียเงินผู้อื่นอีก เกี่ยวนี้ผมเสียเงินไปในราวหนึ่งหมื่น
บาทแล้วคนร้ายยังไม่ได้เข้าคุกเลย เป็นอย่างนี้เองจึงทำให้ผมเสียใจมากจนไม่เป็นอันทำมาหากินแล้ว

ส่วนเรื่องของอาจารย์เป็นอย่างไรและมาตามเจนหนุ่มนิคมค้าขายสบายดีหรือเป็นอย่าง
ไรผมได้รับข่าวจากอาจารย์จำไปสอนชาวเขาเกี่ยวกับพุทธศาสนาผมได้ยินว่าชาวเขาส่วนมากเป็นคอมมิวนิสต์
ทำให้ผมเป็นห่วงเหมือนกัน

ส่วนเรื่องเงิน 2500 บาทที่อาจารย์ส่งมาให้ชาวบ้านหนองคื่นนั้นผมได้ไปรับเอาที่
ท่าการไปรษณีย์ไม่ได้เลย ทางไปรษณีย์บอกว่าให้อาจารย์ไปติดต่อที่ท่าการไปรษณีย์ที่แม่สะเรียง ให้อาจารย์ขอ
ใบแทนบอกว่าเงินที่ส่งไปรับไม่ได้เพราะว่าใบขนานตีหายไป ขอให้อาจารย์ไปติดต่อเพื่อขอใบแทน และอีกประ
การหนึ่งเมื่อไหร่อาจารย์จะขึ้นมาบ้านหนองคื่นอีกทุกคนเป็นห่วงมากอยากจะให้อาจารย์กลับบ้านหนองคื่นเร็วๆ

ท้ายนี้ผมขอแสดงความนับถืออย่างสูง

เหงา คำวิชา

ขอให้อาจารย์ตอบความด้วยเกี่ยวนี้ผมกังวลใจและเสียใจมาก

18 มีนาคม 2511.

อาจารย์ถามชาวบ้านหนองคัน
เกี่ยวกับเรื่องการปล้น

อาจารย์ถาม
นายเหงา
อาจารย์
เหงา
อาจารย์
นายเหงา

ที่แรกจะถามชื่ออะไร
ผม ชื่อ นายเหงา คำวิชาครับ
อยู่ที่ไหนครับ
อยู่ที่บ้านหนองคัน หมู่ที่ 7 ต. ขอ อ. เมือง จ. มหาสารคาม
ต่อไปนี่อธิบายเกี่ยวกับการปล้นอย่างไร
ผมอยากให้อาจารย์ทราบว่า มีคนร้ายเขาปล้นบ้านผม ในวันที่ 23 ธันวาคม 2510 เวลาประมาณ 17 น.
มีคนแปลกหน้าเข้ามาที่ร้านจำนวน 8 คน เมื่อแรกก็มาถามซื้อบุหรี่และถามซื้อสุรา ผมก็ถามว่าพวกนี้มาจากไหน เขาว่ามาซื้อข้าวโดยมาไม่ทันรถคางรุ้งซึ่งเป็นรถคันเดียวกับที่วิ่งอยู่ในมหาสารคามตำบลหนองกุง
พอมผมขายบุหรี่และสุราให้แล้ว คนร้ายจำนวน 8 คนก็กล่าวถึงพวกนี้เดินทางมาที่บ้านผม ซึ่งทางหลัง
บ้านเป็นที่โล่งติดกับทุ่งนาแล้วคนทั้ง 8 คนนั้นก็เรียกให้ผมมานั่งคุยควายนานประมาณ 20 นาทีแล้วก็รินสุ
ราให้ผมดื่ม พอมผมจะยื่นมือเข้าจับแก้วสุราเท่านั้น คน 2 คนในจำนวน 8 คนนั้นก็ลอบคอมผมข้างหลัง 2
คนเลยพูดว่าเอาซิ" แล้วอีกจำนวน 4 คนช่วยกันมัดมือแล้วเอาข้อเท้าผม ถามว่าปิ่นมิ่งอยู่ที่ไหน มีคน
ร้ายอีกคนหนึ่งรวมทั้ง 8 คนทราบชื่อภายหลังที่ตำรวจจับได้ ชื่อ นายสิงห์ นามสกุล ศรีบัณฑิตา เป็นผู้ร้าย
ที่กระโจนชิงปิ่นมิ่งก่อนเพื่อนซึ่งผมจำได้ คนร้ายทั้งหมดก็ทุบตีผมจนหัวแตกผมกลัวตายเลยบอกที่
ซ่อนปิ่น อีกคนหนึ่งก็วิ่งมาเอาปิ่นที่ผมไล่ซ่อนเอาไว้ในห้องนอนและมีคนร้ายอีกคนหนึ่งวิ่งไปจับภรรยาผม
แล้วเตะที่ขาหนึ่งที ซึ่งขณะนั้นภรรยาผมมีครรภ์จนจะคลอดอยู่แล้วจึงมือเข้าไปในร้านถามหาเงินทอง
พร้อมทั้งเอาปิ่นจี้หากไม่บอกที่ซ่อนเงินจะยิงให้ตาย ผมเลยบอกภรรยาให้เอาเงินให้พ่อล้วงมือเข้า
ไปในที่ซ่อนเงินและทองอยู่ด้วยกัน คนร้ายจึงล้วงมือเข้าไปควยรวบเอาเงินทองไปหมดเป็นเงิน 2000
กว่าบาทและมีสายสร้อยข้อมือ หนักประมาณ 5 บาท คนร้ายได้เอาไปควยและสิ่งของอื่น ๆ อีกดังนี้
น้ำลื่นที่ผมขายอยู่ในร้าน 40 ถังคนร้ายได้เอาไปหมดเป็นราคา 600 บาท น้ำเช็ดตัว 6 ถัง ราคา
72 บาท น้ำชาฆ่า 8 ถัง ราคา 28 บาท ปิ่นหนึ่งกระบอก ราคา 2000 บาท ทองประมาณราคา
2200 บาท นาฬิกา 1 เรือน 500 บาท กางเกงขายาว 2 ตัว ราคา 320 บาท รองเท้า 1 คู่
ราคา 140 บาท แวนคา 1 คู่ ราคา 40 บาท เสื้อนอก 1 ตัว ราคา 420 บาท เสื้อผู้หญิง 2 ตัว
ราคา 80 บาท ไฟฉายไฟรอตที่ผมมาขายอยู่ในร้าน 1 โหลราคา 216 บาท ไฟฉายชนิดโรส 1 โหล
ราคา 160 บาท วิทยูราคา 300 บาท ตะโกซึ่งภรรยาผมใช้ตัดเสื้อคนร้ายเอาไปควยราคา 58 บาท
ตุ้มเหล็กที่คนร้ายทำเสียหายราคา 540 บาท ตะเกียงเจ้าพายุโคทุบตีเสียหายไปประมาณ 300 บาท
เมื่อคนร้ายได้เงินทองและสิ่งของแล้ว คนร้ายได้จูงมือผมให้ไปส่ง คนร้ายคนหนึ่งเป็นคนจูงมือผมอีก
7 คนถือสิ่งของทั้งหมด เดินทางลี้ภัยกันกับผมประมาณ 5 วาเศษ ใกล้จะถึงป่าช้า คนที่จูงมือผม

ได้เรียกคนที่เก็บตัวหลังจากที่เห็นว่าชาวมาสามฝัน ผมไม่รู้ว่าเขาชื่ออะไรทำไม ผมจึงถามคน
รายว่าเขามาทำไม เขาของไปเรือนหมื่นเรือนแสนแล้วคนรายบอกว่าเฉยๆ แล้วผมกลัวเขาจะผูก
คิดค้นไม้แล้วยิงผมตาย ผมจึงชักสติใจครั้งสุดท้ายกระซอกเชือกที่นอนรายมีคีมมือคีมมือคนราย
ผมเลยวิ่งไปข้างหน้าคนราย คนรายทั้ง 8 คนโค้วงตามตังขึงผมตังหลายนคเคียงบุญคิตีขึงคนรายไม
โค้วงผม ผมวิ่งไปประมาณ 10 เส้น ผมโคลมลงไป เมื่อผมลุกขึ้นโค้วงคองไปอีกเข้าไปใน
ป่าลึกผมจึงโคลมลงอีกจึงโค้วงคีมมือคนรายไป พอคนรายไปแล้วผมจึงโค้วงขึ้นแล้วแก เชือกออกจาก
มือแล้วเดินออกมาจากป่าช้า คอจากนั้นมืชาวบ้านหลายคนโค้วงช่วยเอาไปล้าง เลือดที่ขอนาที่ทุ่งนา
คอจากนั้นก็โค้วงเดินทางกลับบ้านมีรถส่งโรงพยาบาล นางพยาบาลโค้วงทำบาดแผลเย็บ 7 เข็ม
และคอไปนื้อยากจะถามว่า เมื่อจากโรงพยาบาลแล้วไปหาศำรจจเมื่อไร

อาจารย์
เหงา
อาจารย์?
เหงา

อีกประมาณ 1 เดือน
เมื่อไปหาศำรจจที่แรกเกี่ยวกับรายนี้
ตอนที่คนรายปล้นนั้นมีคองขึง เป็นพี่เมียผมโค้วงจักยานไปหาบ้านกำนัลเพื่อจะวิทย์ แต่เมื่อไปถึงบ้านกำนัล
กำนัลโค้วงวิทย์ไปที่โรงพักแคววิทย์ที่โรงพัก วันนั้นเป็นวันที่ 23 ธันวาคมเป็นวันเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศ
บาลพอคิตีขึงวิทย์ที่โรงพักก็บิคกำนัลจึงส่งวิทย์ไม่ได้ จึงมีพลเมืองคิตีคนหนึ่งซึ่งที่อยู่ไกลบ้านกำนัลจึงโค้วง
นำรถเมอร์เตอร์ไซ้ไปส่งชาวให้เจ้าหน้าที่ทราบว่าจะถึงบายผมประมาณ 1 ทุ่มผมคองแล้ว เจ้าหน้าที่
จึงคิตีถามคนรายไม้ทัน

อาจารย์
เหงา

เมื่อคีมออกจากโรงพยาบาลไปพุกกับศำรจจหรือเปลา
เมื่อผมออกจากโรงพยาบาลผมไปพุกกับศำรจจเกี่ยวกับคนรายที่ปล้น ศำรจจโค้วงสอบปากคำหาพยาน
หลักฐานหลายคน

อาจารย์
เหงา

ศำรจจเป็นใคร พุกกับศำรจจเป็นใคร เป็นผู้คองหรืออะไร
พุกกับทานรอง ร้อยเอกสง่า

อาจารย์
เหงา

คุณพุกว่าอะไรบ้าง เกี่ยวกับคนปล้นนี้
คนนี้พุกว่าจะช่วยเหลือจะจับคนรายให้โค้วงจะช่วยทุกอย่าง

อาจารย์
เหงา

ศำรจจไปหาโค้วงหรือเปลาครับ
ศำรจจไปหาคนรายเหมือนกันแต่ไม่พบ

อาจารย์
เหงา

เมื่อพุกกับเรื่อนั้น พุกว่าศำรจจโค้วงจับรายคนหนึ่งจับอย่างไรครับ
ศำรจจเมื่อโค้วงแล้วศำรจจโค้วงคิตีคองไปยังหนองกุงที่คนรายอยู่ แล้วพอคิตีวันนั้นมืงานโรงเรียนบ้าน
สบแคง ศำรจจทำการจับกุมคนรายนี้มาคำเนินคิตีคอไป

อาจารย์
เหงา

แต่คนรายทำไมไม่ไปที่หนองกุง
ที่แรกคนรายไม่รู้จัก แต่มีกำนัลประจำ ค.หนองกุงอีกคนหนึ่งชื่อกำนัลรอด เขารูจักคนรายที่มาปล้น

เพราะเขาสืบทราบมาจากพวกคนรับใช้คนอื่น ๆ ว่า กำนันรอกจิ้งไค้วาง
แผนให้เชิญคนร้ายมาเที่ยงงานควย กำนันรอกไค้เลี้ยงเหล้าเลี้ยงเบียร์คนร้ายตลอดวันเพื่อจะจับตัว
คนร้ายให้ได้แต่คนร้ายไม่รู้สึกรักตัว กำนันรอกจิ้งไค้ให้คนอื่นหนึ่งมาเอาตำรวจที่โรงพักไปจับกุมคนร้าย
นี้ไค้

อาจารย์
เหงา เมื่อตำรวจไค้จับคนร้ายนี้ไปใส่คุกและกำนันรอกเอาอะไรบ้างจับคนร้ายนะครับ
เมื่อกำนันรอกไค้วางแผนจับคนร้ายไค้แล้ว กำนันรอกคอยไค้เงินจากผมเหมือนกัน อยากรไค้สัก 1000
บาท แต่ผมไค้ให้ไปแล้ว 400 บาท

อาจารย์
เหงา ให้เหล้าให้เหมือนกันหรือเปล่าครับ
ผมไค้เลี้ยงข้าวปลาอาหารกับนายรอกเหมือนกัน

อาจารย์
เหงา เมื่อไค้จับคนร้ายคนหนึ่งผมไค้ข่าวว่ากำนันรอกไค้รับจดหมายจากคนร้าย ผู้ร้ายจะฝากเงินไค้ใหม่ครับ
ผมไค้ข่าวจากกำนันรอกว่า กำนันรอกไค้รับจดหมายจากคนร้ายว่าคนร้ายจะมาครับ ผมและฝากกำ
นันรอกควย ในวันที่ 1-2 เดือนเมษาที่แล้มาแล้ว ผมไค้เอาเจ้าหน้าที่ตำรวจออกมาที่บ้านหลายนายแต่
ไม่เห็นคนร้ายมาเลย

อาจารย์
เหงา เมื่อตำรวจมาที่บ้านต้องไค้ของเลี้ยงอะไรบ้างนะครับ

อาจารย์
เหงา เมื่อตำรวจมาพักที่บ้าน ผมไค้ให้ จักอาหารข้าวปลา เลี้ยงทุกอย่างตามมีอยู่ที่บ้าน

อาจารย์
เหงา และไค้เมื่อแรกคุณไปหาตำรวจ บอกว่าจะช่วยเหลือทุกอย่างแต่เมื่อไปวันหลังยังจะชวยเหลืออีกหรือเปล่า
เมื่อผมไปหาตำรวจ ตำรวจบอกว่าจะช่วยเหลือ แต่ผมถามหากเป็นผมก็แล้ว บางทีคนร้ายอาจจะเป็น
ลูกน้องของผู้ที่มีอิทธิพลการเงิน ผมเลยอยากจะไม่เอาเรื่อง แต่ตำรวจบอกว่าไม่เป็นไรจะชวยทุกอย่าง
อิทธิพลไม่ต้องกลัว แต่เมื่อหลายวันมาผมไค้ไปถามเจ้าหน้าที่อีก เจ้าหน้าที่บอกว่าจะชวยได้
บางทีอาจจะชวยไม่ได้

อาจารย์
เหงา ผมไค้ยินว่าคนที่มอิทธิพลสำหรับคนร้ายนี้เป็นกำนันลอยู่ที่ อ. เมือง จ. ร้อยเอ็ดไค้ใหม่ครับ

อาจารย์
เหงา ไค้ครับ เป็นคนที่อยู่ อ. เมือง จ. ร้อยเอ็ด เป็นหมู่บ้าน กำนันลอยู่ที่หมู่บ้านป่าแหน ต. สมจิต จ. ร้อยเอ็ด
แต่คนร้ายอยู่ที่บ้านกอ สงสัยจะเป็นตำบลเดียวกันกับกำนันล

อาจารย์
เหงา อธิบายให้ผมรู้จัก ก่อนที่มาเยี่ยมคุณ 3 ที่ ไค้ใหม่ครับ

อาจารย์
เหงา กำนันลดูตากับญาติของนายสิงห์ ซึ่งเป็นคนร้ายที่ตำรวจจับไค้ จะมายอมไค้เงินให้คาเสียหายให้ผม
3 ที่แต่ผมไม่ยอม เพราะถ้าผมจะรับเงินจากคนร้ายจะไม่ไค้เลยสำหรับความสงบของบ้านเมือง

อาจารย์
เหงา คุณคิดว่าตำรวจจะชวยเหลือ คิดว่าตำรวจรู้จักคนร้ายหรือเปล่าครับ

อาจารย์
เหงา เคยวันตำรวจรู้จักคนร้ายทั้งหมดแล้วครับ

อาจารย์
เหงา ทำไมไม่รู้จักละครับ

อาจารย์
เหงา ผมไค้ทราบไค้ยินตำรวจพูดว่าเป็นเขตจังหวัดอื่นเป็นคนร้ายที่เขตจังหวัดอื่น

George Po:

Today we went to Chiangmai to spend the Christmas Holidays with friends there. In the evening, George Po, who has moved to CM, came over to Pete's for a visit.

He said that he was a friend of ^{Sombat} ~~Simbol~~ and had offered to let ^{Sombat} ~~Simbol~~ stay at his house (No. 7, ⁹ Soi ~~9~~ ⁹ Cãrã.n Prãthêit Rd.) when he came to C.M. He said that ^{Sombat} ~~Simbol~~'s death was due to "money and power". He was also more specific in alluding to gambling debts owed ^{Sombat} ~~Simbol~~. He gave a description of ^{Sombat} ~~Simbol~~'s death which was word for word that of the Khammyay story.

In connection with ^{Sombat} ~~Simbol~~'s death, George said that he himself had to move from Mae Sariang because things were getting too dangerous for him there.

We got talking about types of ^{Karen} ~~Karen~~. He said that Tò.ŋsû. (Taung Ehu) are very closely related to the P'wo with little differences in language. However, the Tò.ŋsû. have a writing system developed in Buddhist monasteries whereas the P'wo have one developed by Christian missionaries (both scripts ^{employ} ~~employ~~ Burmese characters). The Tò.ŋsû. are very often Buddhists. In Burma, the Tò.ŋsû. are called Pao. He said that the young abbot of Wãt Ommãrã.wã.t is actually a P'wo even though he identifies as Tò.ŋsû. (Pete says Benny says the same thing).

December 27, 1967

Monument on Road to M^ê. Sariang:

Several times on travel to and from Mae Sariang I have noticed a monument between KM 25 and 26 on the MS - Hot Road. Today I stopped and read the inscription. It was a memorial to a group of employees of a local company who had been killed in a car accident at that spot in 1958.

December 28, 1967.

Border Police School in Bân Dong

Today I was visited by two BPP school teachers who came to extend the invitation mentioned previously, by the District Abbot, to trek up to Bân Dong for a celebration in honor of the opening of a new school in Bân Dong. For the celebration, there will be five monks, two other BPP officials, maybe someone from the ^{educational} ~~Ampho. occupational~~ office and several others. The schedule of events as given to me by the Chief BPP teacher is as follows:

- January 9th Travel to MÊ.la.Nŏ.í
- January 10th Leave MÊ.la.Nŏ.í; climb to Bân Dong (บ้านดง)
- January 11th Bân Dong - no activities
- January 12th Beginning of ceremony: During the day there will be performances by children and 'hill people'. In the evening there will be ramwong and a movie.
- January 13th During day, performance by children. In evening, ramwong, a movie, something called sŏ.ída.o (สอิดาว) - lit. 'gathering stars', and religious and official ceremonies.
- January 14th During day, performance of children and "Dance of Plenty" (ฟ้อนดาบ) by hill people. In the evening, ramwong, a movie, sŏ.ída.o throughout the night.
- End of celebration.

The BPP headmaster for Bân Dong, whose name is Sãnân Sĭŋ Sŭwãn (หมอ สันน สิงสุวรรณ) organized this festival to bring monks and officials into a hill village. In this case, the village of Bân Dong is a hua'village. He says that there are people in the village who don't know what a Buddhist monk looks like. The

December 28, 1967

2

District Abbot, with his strong interest in the mission to the tribes, is going to be one of the attending monks. He also plans to spend 10 - 20 days visiting their tribal (Karen and Lua) villages in the area.

Bân Dong is administratively in Mê.La.Nó.i sub-district, although it is thought of as having a Mê.Sâriang school. The school has two BPP teachers - Sânan and ^{Prasât} ~~Prasât~~ Anume.rangkua (นาย ปรัชต์ อุนะมรรคกุล) - and one government teacher - Chô.tdê.t wâna.sâthit (โศภิต วรรณวิเศษ). I shall refer to these teachers as 1, 2, and 3. Numbers 1 and 2 were my visitors.

Number 3 is a Karen, his father coming from B. Húa; Phûn and his mother from another Karen village. Both are teachers and Christian. He is also Christian, but Number 2 said that in Bân Dong his Christianity had disappeared (เขาไม่เชื่อ anymore). He not only speaks Karen and Thai, but also Lua*.

Numbers 1 and 2 are both married, but their families live in M. S. and not in the hills. Number 1 is originally from C.M. and has been here in M.S. over three years. No. 2 is originally from Chacha.^{ngsuo} and has been here two years. No. 1 originally spend three months in B. Pâ.^{Pz.} school before transferring to Bân Dong. No. 2 has been in Bân Dong since arriving in M.S. No. 1 says he speaks Lua* fairly well and No. 2 says he speaks it a bit but finds it difficult.

The school has existed in Bân Dong for three years, so there has not yet been any graduates. The students come from Bân Dong and a few from B. ^{Laiap} ~~Laiap~~. There are no Karens in the school.*

In becoming a BPP teacher the BPP officer volunteers. He is then sent to a seminar on teaching for 1-1/2 to 2 months before being sent out to the school. He uses the Minister of Education curriculum except for one initial book in learning

*The official name of the school is r.r. chuidz-n bamrun thi. 64 (ร.ร. ชูดีน บมรุงธิ. 64) i.e., Border Police School Number 64.

December 28, 1967

3

to read which has been designed especially for tribal peoples. It apparently understresses tones and initial consonant characters. Both teachers think it is difficult teaching tribal people.

Bân Dong has one Christian family (it used to have two). No. 2 spoke highly of Don Schlater's prowess in speaking Lua', but No. 1, however, was very interested in the fact that I was reported to be a Buddhist. He was anxious to invite the monks to the hills to let the lua' (who often claim to be Buddhists according to No. 2) come into contact with Buddhist monks.

December 30, 1967

Gathering of the M.S. American Community:

About a week ago, Weaver Gim, the American Consul in Chiangmai had paid a visit on the Coats' to inform them that Leonard Unger, the American Ambassador to Thailand, and his wife would be visiting M.S. for an hour or two on the 30th. The Ambassador wished to meet all the Americans in town and so Pat invited the Schlater~~s~~, (New Tribes Mission), the Hud~~s~~beths (OMF Mission who have recently^{moved} to M.S. from ~~M.S.~~ ^{H.S.}), Binnah Sawyer (A.B. mission doctor), Peggy Smith (A.B. mission nurse), Mark Anderson (Peace Corps volunteer), and ourselves to come to the Coats' house at a little after 12:00 to have desert (The Ambassador, Consul and party were to eat a picnic lunch on the way). This was the first full gathering of the American "community" in M.S., although Bob Coats, Don Schlater~~n~~ and two of the Schlater~~n~~ children were away. The ambassador, his wife, Weaver Gin, (American Consul in C.M.), his wife, and the head of USIS in C.M. did arrive at about 1:15, stayed for only an hour, and then were taken to the airport where they were picked up by an Air American plan and flown to MHS.

Missionary Work in Mae Sariang:

Prior to the arrival of the Ambassador, I had a talk with Ed Hud~~s~~beth about his work with the P'wo Karen. He has been working in Thailand 12 years, and although he has had assistance on and off from others, he currently is the only OMF missionary working with P'wo Karen (there is an ABM missionary working with the P'wo in Kanchanaburi).

Although there is a literature in P'wo Karen using Burmese script and although he originally used the Burmese script P'wo is his work, he now employs a Thai script (which he devised, partially with the help of Bill Smalley). There were several reasons why he abandoned the Burmese script for Thai script. (1) There is

December 30, 1967

2

only a 60 percent overlap in vocabulary between P'wo as it is spoken in Thailand and P'wo in Burma; (2) There are phonetic differences; (3) The syntax of Thai P'wo is much closer to Thai S'kaw than it is to Burmese P'wo. Consequently, learning the Burmese script for P'wo would not immediately make it possible for a Thai P'wo to read Burmese P'wo literature. In fact it would take almost as long as learning another language.

I asked about the old P'wo Christian group in Chiang Rai/Lampa:η. He said that these P'wo were converted by S'kaw evangelists and thus know Christianity through the S'kaw literature. He said that Metta (the local pastor here), his brother Khru:San who works in the Siam Commercial Bank in Chiang Mai and most of the other evangelists in the S'kaw church are actually P'wo; but they don't know the P'wo literature.

I told Mrs. Schlater about the one Lua' student in the secondary school who had put down his nationality as "Lua'". She commented, "The Lawa didn't have any pride in their own people until we taught them to be literate."

December 31, 1967

(144)

Cockfights:

This morning Cit took me to the cockfights which are held every Sunday in Mae Sariang. This is a very masculine affair which draws mainly lower class and lower middle class Thai. I wasn't aware of anybody being 'tribal.' The fights continue for as long as there are pairs to fight. There is considerable rough humor, gambling, and drunkenness associated with the fights.

Karen Working for Thai:

For the past week or so, 2 Karens now have been working for our landlady - getting the courtyard clean in preparation for La:'s wedding on the 3rd of January. Mark Anderson commented that a number of Karens work for shops in town, doing very menial tasks for very low pay. Bob Coats thinks that a large number of Karens who work around town or beg at the wats are opium addicts. In any event, there does seem to be among both Thai and Karen a belief that the Karen are in something of a servile position to the Thai.

Funeral:

Today we attended the cremation of an old (89) woman who lived in the Phanasit compound. She had once worked for the Bombay-Burma Co. (she had lived here since the age of 47) and in the last 15 or so years she had been paid a 'pension' of \$130/month from the Phanasit Co. She apparently had no close relatives living in Mae Sariang and so people at the Phanasit Co. (145)

December 31, 1967

2

[145]

took it upon themselves to arrange for the cremation which took place less than 24 hours after her death.

We observed the cremation from the point at which the procession passed our house on the way to the communal cremation grounds on the Mae Hong Son highway. At the grounds, the catafalque was set down and some of the decorations (paper flower wreaths) were taken and hung on a nearby tree. The casket was opened and the corpse's face was bathed with coconut water. White cloth, hanging along this catafalque, was lowered. Then 5 priests came forward and chanted (what Ćit called bangsaKun) over the corpse, took the white cloths, and returned to town. Then some men piled wood under the casket and poured kerosene on it. A woman made a small fire and each one present was handed a bunch of kindling and/or a packet of incense. Each person lit these from the small fire, took them to the pyre, wai-ed with them, and then threw them onto the fire. The kerosene lit the pyre easily and the burning didn't take very long. Some of the woman's personal effects were burnt with her.

One young man who seemed to be more closely connected with the women than the others had a long skein of cotton thread wound around his neck. He mentioned that it had something to do with phĩ:, but I didn't quite gather what. [146]

IJIMA Shigeru, Personal Correspondance, 31 Dec., 1967

...Let me answer your questions from an upland S'gaw Karen village and then to a lowland S'gaw Karen village. The former is Ban Mae Haki in Amphoe Mae Sariang [According to the head of the Tribal Development Center at Mae Hq' Ijima lived at the center and commuted to his village. This would make the village in Tambon Mae Sariang.] and the latter is Ban Phamolo in the out-skirt of Mae Sarieng township. The headman of the hill village is Ke Kungu who lives in the village, but the headman of Ban Phamolo is a Thai living in front of the Border Police Station at the corner of the air-field.

As for the religious identity of the Karens, almost all of the hill villagers are quite indifferent to "Buddhism" except some very superficial emulation such as pressing their hands together in the "animistic" prayers. In the hill village, there were some Catholic converts but almost of them except one woman have moved to Mufan with an European father. The villagers, however, are indifferent to the religion also.

In the second village, although the villagers tend to attend most of the Buddhistic ritual activities as the local Thai do, it is obvious that even the elders of the village do not know the real significance. The Karens say "we go to wat as Khon Muang do". In the extreme instance, many of the villagers even did not know the date when Songklan festival would start in 1966. Not a single boy has been ordained to either novice or monk due to their ignorance of workable knowledge of Thai languages, and admittedly of Pali.

Concerning the education, nothing has been given to the hill Karens, and thus the male youth can command only very poor northern Thai, but the other members of the community, generally speaking, do not understand other languages but S'gaw Karen. It goes without saying, no one can understand standard Thai. One or two of them can read and write Karen scripts in an elementary level.

In contrast to the hill Karens, a village school has been established in the plains village for several years, and some of the boys and girls now understand some standard Thai in writing, reading and speaking. As other plains Karens do, all of the adults of the village can speak northern Thai to some extent, and some of them read and write S'gaw Karen.

In this connection, it is a pity that I can give you only an impressionistic information as I mentioned above, since I have not finished compiling my field data because I have been completely occupied with the new appointment at the Department of Agricultural Economics. But I will write an article dealing with the literacy and languages of the Karens in the pertinent areas in coming year as soon as my present field work is over....